

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ αρ. ΥΟ/02/2019

Έλεγχος Διοίκησης Υπουργείου Οικονομικών

**ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗ ΟΝΤΟΤΗΤΑ:
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

16 Οκτωβρίου 2019

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

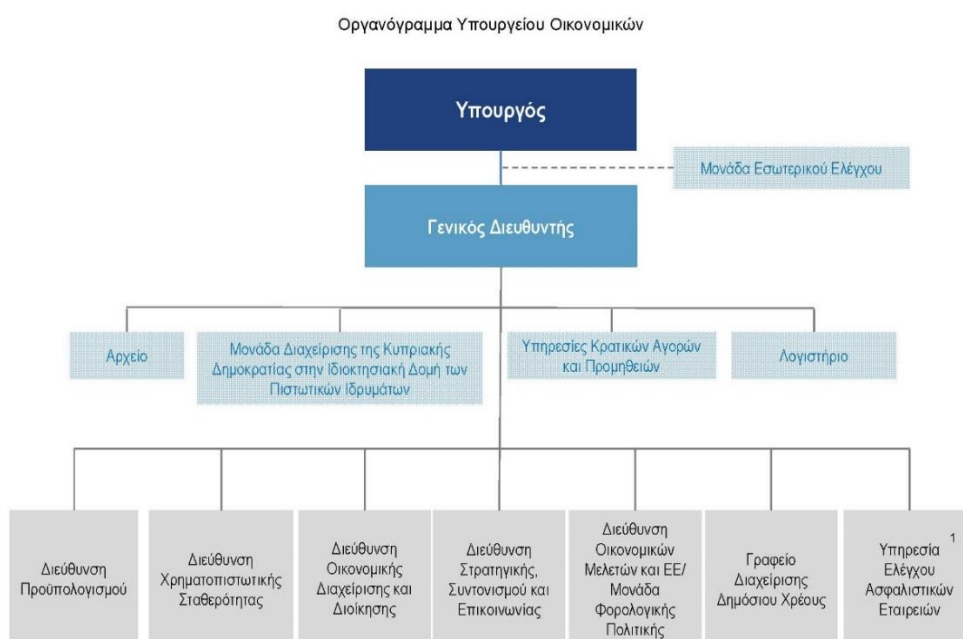
Σύνοψη.....	1
Διοίκηση Υπουργείου Οικονομικών.....	1
A. Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία.....	3
B. Ευρήματα.....	5
1. Παροχή κυβερνητικών εγγυήσεων για δανεισμό κυπριακών τραπεζών από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕΠ).....	5
2. Αξιολογήσεις της Κυπριακής οικονομίας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο.....	6
(α) Πρόγραμμα Επιοπτείας.	6
(β) Ευρωπαϊκό Εξάμηνο.	8
3. Δημόσιο Χρέος.....	10
4. Κυπριακές Αερογραμμές (ΚΑ).....	12
(α) Ιστορικό κρατικής ενίσχυσης- Κλείσιμο ΚΑ.....	12
(β) Οφειλές ΚΑ προς το Κράτος.	13
5. Καθυστερήσεις στην εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με Ευρωπαϊκές Οδηγίες.....	13
6. Επαρκής διακυβέρνηση και οικονομική παρακολούθηση κρατικών επιχειρήσεων του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν. 20(Ι)/2014).	16
7. Καθυστερήσεις στην έγκριση Προϋπολογισμών Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου.....	17
8. Μετατροπή δημοσίων συμβάσεων για μίσθωση υπηρεσιών σε συμβάσεις εργοδοτούμενων αορίστου χρόνου.	18
9. Δυστύχημα με κυβερνητικό όχημα.....	22
10. Ωφελήματα προσωπικού Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ).....	24
11. Χορηγία προς το πολιτικό κόμμα Ενωμένοι Δημοκράτες (ΕΔΗ).....	26
12. Ενοίκια πληρωτέα.	26
13. Πληρωμές για το Κέντρο Οικονομικών Ερευνών (ΚΟΕ) του Πανεπιστημίου Κύπρου.	29
14. Κονδύλι 0301200531 «Συνέδρια, σεμινάρια στο εξωτερικό».	31
15. Ανανέωση διαχείρισης της καφετερίας του Υπουργείου Οικονομικών (Αρ. Διαγ. 2014/04/Κ).....	35
16. Ανανέωση Ενοικιαστήριου εγγράφου με τη Συνεργατική Εταιρεία Δημοσίων Υπαλλήλων (ΣΟΤΑΔΥΚ).	36
17. ΟΠΑΠ Κύπρου Λτδ.....	37
(α) Γενικά. Τα παιχνίδια της ΟΠΑΠ Α.Ε.	37
(β) Ερμηνεία της Διακρατικής Συμφωνίας.....	39
18. Συνεργατικός Πιστωτικός Τομέας.....	40
19. Οικονομικός έλεγχος συναλλαγών για το έτος 2017.	40

Σύνοψη.**Διοίκηση Υπουργείου Οικονομικών.**

Όπως αναφέρεται στο Στρατηγικό Σχέδιο του Υπουργείου Οικονομικών, που αφορά στην περίοδο 2016 – 2018, αποστολή του Υπουργείου είναι η διασφάλιση συνθηκών μακροοικονομικής σταθερότητας και η ορθολογική διαχείριση των πόρων και των οικονομικών υποχρεώσεων του δημοσίου, για τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου του κάθε πολίτη της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Το Υπουργείο Οικονομικών επιδιώκει να συμβάλει στην οικοδόμηση ενός εύρωστου, αποτελεσματικού και ευέλικτου κράτους και μέσα από συνθήκες οικονομικής ανάπτυξης να προωθή την κοινωνική δικαιοσύνη, προάγοντας τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου όλων των πολιτών.

Σύμφωνα με διάγραμμα που είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών, η οργανωτική δομή της Διοίκησης παρουσιάζει την πιο κάτω εικόνα: ¹

Στο πλαίσιο των προνοιών του άρθρου 116 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, η Ελεγκτική Υπηρεσία διεξήγαγε έλεγχο στη Διοίκηση του Υπουργείου Οικονομικών για το έτος που έληξε στις 31.12.2017. Τα σημαντικότερα ευρήματα του ελέγχου αφορούν στα ακόλουθα θέματα:

1. Τα αποτελέσματα εποπτείας της Κυπριακής Δημοκρατίας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, μετά την έξοδο της Κύπρου από το μνημόνιο, καταδεικνύουν ανάκαμψη της οικονομίας και βελτίωση σε ορισμένους τομείς, ωστόσο επισημαίνουν την ανάγκη μείωσης των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων και την περιορισμένη ή μηδενική πρόοδο σε άλλους τομείς.
2. Καθυστερήσεις για εναρμόνιση με Ευρωπαϊκές Οδηγίες.

¹ Σημειώνεται ότι ο έλεγχος της Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών δεν συμπεριλαμβάνεται στον έλεγχο της Διοίκησης του Υπουργείου, αλλά διενεργείται ξεχωριστά.

3. Μη θεσμοθέτηση της εταιρικής διακυβέρνησης και οικονομικής παρακολούθησης κρατικών επιχειρήσεων, σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014).
4. Σημαντικές καθυστερήσεις στην έγκριση των ετήσιων Προϋπολογισμών των Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου.
5. Αριθμός δημοσίων συμβάσεων για μίσθωση υπηρεσιών μετατράπηκαν ή ενδέχεται να μετατραπούν, σε συμβάσεις εργοδοτούμενων αορίστου χρόνου, λόγω λανθασμένων προνοιών στις συμβάσεις ή/και λανθασμένων χειρισμών τόσο σε Τμήματα/Υπηρεσίες της Κεντρικής Κυβέρνησης, όσο και σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου.
6. Παρά την πάροδο μεγάλου χρονικού διαστήματος, παραμένει σε εκκρεμότητα η τακτοποίηση των αποζημιώσεων τροχαίας σύγκρουσης με κυβερνητικό όχημα που οδηγούσε Γενικός Διευθυντής Υπουργείου.
7. Μεγάλη ανομοιομορφία ως προς τα ωφελήματα του προσωπικού Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, σε σχέση με τον δημόσιο τομέα.
8. Το Υπουργείο ενοικιάζει από ιδιωτική εταιρεία τμήμα αποθηκών εντός της κυβερνητικής βιομηχανικής περιοχής Λεμεσού, οι οποίες της παραχωρήθηκαν έναντι ενοικίου από το Κράτος για τις ανάγκες της. Το ενοίκιο που καταβάλλει το Υπουργείο είναι πολλαπλάσιο του ενοικίου που καταβάλλει η ιδιωτική εταιρεία προς το Κράτος. Επίσης, η εταιρεία δεν έχει εξασφαλίσει άδεια τελικής έγκρισης για τα εν λόγω υποστατικά.
9. Παρέχεται πολύ συχνά έγκριση για καταβολή αποζημίωσης για υπηρεσιακά ταξίδια στο εξωτερικό, που υπερβαίνει το καθορισμένο επίδομα, χωρίς να τεκμηριώνονται επαρκώς οι λόγοι.
10. Η Διακρατική Συμφωνία για τα παιγνίδια του ΟΠΑΠ κατέστη ετεροβαρής σε βάρος της Δημοκρατίας και λόγω λανθασμένης ερμηνείας των όρων της, το ποσοστό απόδοσης που καταβάλλεται προς την Κυπριακή Δημοκρατία είναι διαχρονικά σημαντικά χαμηλότερο από το προβλεπόμενο. Η θέσπιση της αναγκαίας νομοθεσίας, ώστε να είναι εφικτή η καταγγελία της Διακρατικής Συμφωνίας, καθυστέρησε, αφού ο περί Ορισμένων Τυχερών Παιγνιδιών Νόμος ψηφίστηκε τον Ιούνιο του 2018. Έκτοτε, δρομολογήθηκαν οι διαδικασίες για την επιλογή του κατάλληλου παρόχου, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου, οι οποίες όμως παρουσιάζουν καθυστέρηση.

A. Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία.

1. Σκοπός του ελέγχου.

Ο έλεγχος διενεργήθηκε στο πλαίσιο των συνταγματικών αρμοδιοτήτων του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας και του περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου.

Σύμφωνα με το άρθρο 116 του Συντάγματος, ο Γενικός Ελεγκτής ελέγχει εν ονόματι της Δημοκρατίας όλες τις εισπράξεις και πληρωμές και όλους τους λογαριασμούς χρηματικών διαθεσίμων και άλλου ενεργητικού ή άλλων υποχρεώσεων που αναλαμβάνει η Δημοκρατία ή που δημιουργούνται για λογαριασμό της.

Για τον σκοπό αυτό, ο Γενικός Ελεγκτής έχει δικαίωμα να επιθεωρεί και να ελέγχει όλα τα σχετικά βιβλία, αρχεία και καταστάσεις, καθώς και το πιο πάνω ενεργητικό. Στο πλαίσιο αυτό, ο Γενικός Ελεγκτής διενεργεί, επιπρόσθετα και ελέγχους συμμόρφωσης. Επίσης, ο Γενικός Ελεγκτής ασκεί κάθε άλλη εξουσία ή εκτελεί οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα ή υποχρεώσεις, που καθορίζονται ή του αναθέτονται δια Νόμου.

Σκοπός του παρόντος ελέγχου αποτελεί η εξέταση κατά πόσο η Διοίκηση του Υπουργείου Οικονομικών χρησιμοποιεί τους διαθέσιμους πόρους με οικονομικό, αποδοτικό και αποτελεσματικό τρόπο και κατά πόσο ακολουθεί και εφαρμόζει τη σχετική νομοθεσία και τις βέλτιστες πρακτικές.

2. Μεθοδολογία.

2.1 Σύμφωνα με το άρθρο 81(2) του περί Δημοσιονομικής Ευθύνης και Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο στη βάση διεθνών αναγνωρισμένων προτύπων ελέγχου που ο ίδιος αποφασίζει.

Όπως ρητά αναφέρεται στις Ελεγκτικές Οδηγίες που έχουν εκδοθεί από τον Γενικό Ελεγκτή, οι έλεγχοι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας διεξάγονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ISAs) που εκδίδονται από τη Διεθνή Ομοσπονδία Λογιστών (IFAC) και τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (ISSAIs) που εκδίδει ο Διεθνής Οργανισμός Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI), ο οποίος είναι ένας αυτόνομος, ανεξάρτητος, μη-πολιτικοποιημένος Οργανισμός, με ειδικό συμβουλευτικό καθεστώς προς το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

2.2 Τα ISSAIs διαχωρίζουν τους ελέγχους που διενεργούνται από τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα σε τρεις κατηγορίες, τους οικονομικούς ελέγχους (“financial audit”), τους ελέγχους συμμόρφωσης (“compliance audit”) και τους διαχειριστικούς ελέγχους (“performance audit”). Για τους ελέγχους αυτούς υπάρχει αριθμός ελεγκτικών προτύπων που είναι κοινά και αριθμός ελεγκτικών προτύπων που αφορούν ειδικά στην κάθε κατηγορία ελέγχου.

Η διενέργεια του παρόντος ελέγχου διέπεται κυρίως από τις διατάξεις των πιο κάτω Προτύπων:

- ISSAI 100 - Θεμελιώδεις Αρχές Ελέγχου για τον Δημόσιο Τομέα.
- ISSAI 200 - Θεμελιώδεις Αρχές Οικονομικού Ελέγχου.
- ISSAI 300 - Θεμελιώδεις Αρχές Διαχειριστικού Ελέγχου.
- ISSAI 400 - Θεμελιώδεις Αρχές Ελέγχου συμμόρφωσης.

Το ISSAI 100 παρουσιάζει τον ορισμό του ελέγχου του δημόσιου τομέα και παρέχει τις βασικές έννοιες, στοιχεία και αρχές (τόσο τις γενικές αρχές που σχετίζονται με τον έλεγχο, όσο και τις αρχές που σχετίζονται με τις διάφορες φάσεις της διαδικασίας ελέγχου) που ισχύουν για όλους τους ελέγχους του δημόσιου τομέα.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Προτύπου ISSAI 200, οι οικονομικοί έλεγχοι των Ανωτάτων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων στοχεύουν στη βελτίωση του βαθμού εμπιστοσύνης των χρηστών οικονομικών καταστάσεων σε αυτές τις καταστάσεις, μέσω της έκφρασης ελεγκτικής γνώμης για το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί, από κάθε ουσιώδη άποψη, σύμφωνα με ένα εφαρμοστέο πλαίσιο χρηματοοικονομικής πληροφόρησης ή παρέχουν μια αληθινή και δίκαιη εικόνα, σύμφωνα με το εν λόγω πλαίσιο.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Προτύπου ISSAI 300, οι διαχειριστικοί έλεγχοι των Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων περιλαμβάνουν την εξέταση προγραμμάτων, πράξεων, συστημάτων και διαδικασιών διαχείρισης, προκειμένου να εκτιμηθεί κατά πόσον οι πόροι που διατίθενται χρησιμοποιούνται κατά τρόπο οικονομικό, αποδοτικό και αποτελεσματικό. Η αρχή της οικονομίας εξετάζει την ελαχιστοποίηση του κόστους των πόρων, η αρχή της αποδοτικότητας εξετάζει την επίτευξη του μεγαλύτερου δυνατού αποτελέσματος από τους διαθέσιμους πόρους και η αρχή της αποτελεσματικότητας εξετάζει την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου.

Το πλαίσιο ISSAI 400 ορίζει τον έλεγχο συμμόρφωσης ως μια ανεξάρτητη εκτίμηση του κατά πόσο ένα δεδομένο θέμα είναι σύμφωνο με τις αρχές που έχουν οριστεί ως κριτήρια ελέγχου. Οι έλεγχοι συμμόρφωσης διενεργούνται, αξιολογώντας κατά πόσο οι δραστηριότητες, οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές και οι πληροφορίες συμμορφώνονται, από κάθε ουσιώδη άποψη, με τις αρχές και κανόνες που διέπουν την ελεγχόμενη οντότητα. Οι αρχές και κανόνες αυτοί μπορεί να αφορούν στη συμμόρφωση με διατάξεις των σχετικών νόμων, Κανονισμών ή συμφωνιών ή με τις γενικές αρχές χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης και συμπεριφοράς κρατικών αξιωματούχων.

2.3 Η λήψη των απαραίτητων για τον έλεγχο στοιχείων έγινε στη βάση των προνοιών του περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου Ν.113(Ι)2002 και των μετέπειτα τροποποιήσεών του, ο οποίος παρέχει σαφείς εξουσίες στον Γενικό Ελεγκτή να ζητά στοιχεία σε οποιαδήποτε μορφή, περιλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής μορφής, επεξηγήσεις και πληροφορίες, γραπτές ή προφορικές, που κατά την κρίση του μπορούν να τον υποβοηθήσουν στην εκτέλεση του έργου του.

Τα αρχικά ευρήματα του ελέγχου διαβιβάστηκαν για σχόλια και απόψεις στη Διοίκηση του Υπουργείου Οικονομικών, τα οποία έχουν ενσωματωθεί στην παρούσα Έκθεση όπως κρίθηκε κατάλληλο.

B. Ευρήματα

Από τον έλεγχο των λογαριασμών του Υπουργείου Οικονομικών – Διοίκηση, έχουν προκύψει τα ακόλουθα θέματα:

1. Παροχή κυβερνητικών εγγυήσεων για δανεισμό κυπριακών τραπεζών από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ).

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του αρ. 76.512, ημερ. 20.2.2014, ενέκρινε Σχέδιο Παραχώρησης Κυβερνητικών Εγγυήσεων (Σχέδιο) ύψους €300 εκ. προς τις Κυπριακές Τράπεζες για τη σύναψη δανείων από την ΕΤΕπ, για χρηματοδότηση Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ) και Εταιρειών Μεσαίας Κεφαλαιοποίησης (ΕΜΚ) στην Κύπρο με ευνοϊκούς όρους. Με μετέπειτα Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, το εγκριθέν ποσό των κυβερνητικών εγγυήσεων για τον σκοπό αυτό αυξήθηκε σταδιακά, με αποτέλεσμα στις 29.11.2017 να ανέλθει στο €1 δις.

Για την αύξηση του ποσού του Σχεδίου από €500 εκ. σε €750 εκ., το Υπουργικό Συμβούλιο εξουσιοδότησε, στις 25.11.2016, τον Υπουργό Οικονομικών να προχωρήσει από κοινού με την ΕΤΕπ στην εκπόνηση μελέτης αξιολόγησης της μέχρι τότε υλοποίησης του Σχεδίου και να ενημερώσει σχετικά το Υπουργικό Συμβούλιο. Η ΕΤΕπ ανέθεσε τη μελέτη σε ιδιωτικό οίκο, ο οποίος τη διεκπεραίωσε κατά την περίοδο Μαΐου-Οκτωβρίου 2017. Σύμφωνα με την εν λόγω μελέτη, το Σχέδιο κρίθηκε ως επιτυχημένο, αφού συμμετείχαν σε αυτό οι 10 από τις 12 τράπεζες της Κύπρου, οι οποίες διέθεσαν συνολικό ποσό ύψους €290,5 εκ. σε 220 τελικούς δικαιούχους. Επιπλέον, το 7% των τελικών δικαιούχων θεώρησαν τον δανεισμό από το Σχέδιο ως κρίσιμο παράγοντα για τη βιωσιμότητα της επιχείρησής τους, το 4% ως πολύ σημαντικό και το 26% ως σημαντικό. Πέραν των πιο πάνω, σύμφωνα με τη μελέτη, ο δανεισμός κάτω από το συγκεκριμένο Σχέδιο υποβοήθησε στη δημιουργία επενδύσεων ύψους 6% επί του συνόλου των επενδύσεων στην οικονομία και επιπλέον είχε συμβάλει στη μείωση των επιτοκίων. Επίσης, είχε θετική συμβολή στον ρυθμό ανάπτυξης της Κύπρου ίσο με 0,28% και 0,46% κατά τα έτη 2015 και 2016, αντίστοιχα. Ένας άλλος παράγοντας που επηρεάστηκε θετικά, σύμφωνα με τα όσα κατέδειξε η μελέτη, ήταν η ανεργία, λόγω της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τη μελέτη, όλα τα δάνεια εξυπηρετούνταν.

Με βάση τα αποτελέσματα της πιο πάνω μελέτης, το Υπουργείο Οικονομικών υπέβαλε στο Υπουργικό Συμβούλιο Πρόταση, ημερ. 27.11.2017, για αύξηση του ποσού των κυβερνητικών εγγυήσεων σε €1 δις. Στην Πρόταση, πέραν των αποτελεσμάτων της μελέτης και άλλων πληροφοριών, περιλήφθηκαν και οι απόψεις του Γενικού Λογιστηρίου, οι οποίες είχαν ζητηθεί από το Υπουργείο Οικονομικών. Όπως αναφέρεται στην Πρόταση, το Γενικό Λογιστήριο, αφού μελέτησε τα συμπεράσματα της μελέτης και λαμβάνοντας υπόψη τη θετική συμβολή του Σχεδίου στην ανάκαμψη της οικονομίας και στη μείωση των επιτοκίων, δεν έφερε ένσταση στην αύξηση του ποσού. Ωστόσο, επισήμανε την αύξηση του πιστωτικού κινδύνου στον οποίο εκτίθεται η Κυπριακή Δημοκρατία (ΚΔ), μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, με τη συνεχή αύξηση του ποσού του πιο πάνω Σχεδίου. Επί τούτου, το Υπουργείο Οικονομικών εξέφρασε την άποψη ότι μπορεί θεωρητικά η αύξηση του ποσού των κρατικών εγγυήσεων να συνεπάγεται αύξηση του πιστωτικού κινδύνου μακροπρόθεσμα, αλλά στην προκειμένη περίπτωση ο κίνδυνος επιμερίζεται σε όλες τις τράπεζες που συμμετέχουν στο Σχέδιο. Επιπρόσθετα, ανέφερε ότι θεωρεί σημαντικό ότι όλα τα δάνεια κάτω από το Σχέδιο είναι εξυπηρετούμενα, γεγονός που καταδεικνύει ότι οι επενδύσεις που χρηματοδοτούνται από το Σχέδιο είναι υγιείς.

Σύσταση: Το Υπουργείο να παρακολουθεί στενά και σε συνεχή βάση την υλοποίηση του εν λόγω Σχεδίου, ούτως ώστε να ενημερώνεται έγκαιρα για τυχόν καθυστερήσεις στην αποπληρωμή των δανείων από πλευράς των τραπεζών στην ΕΤΕπ, με σκοπό να διασφαλιστεί ότι ο κίνδυνος ενεργοποίησης των κυβερνητικών εγγυήσεων και κατά συνέπεια καταβολής οποιουδήποτε ποσού από το Κράτος είναι απομακρυσμένος.

2. Αξιολογήσεις της Κυπριακής οικονομίας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο.

(α) Πρόγραμμα Εποπτείας. Τον Μάρτιο του 2016, η Κύπρος εξήλθε από το Πρόγραμμα Μακροοικονομικής Προσαρμογής (Μνημόνιο), έχοντας λάβει οικονομική βοήθεια από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (ΕΜΣ) και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) ύψους €7,8 δις περίπου, από το σύνολο των €10 δις που προνοείτο, βάσει της μνημονιακής συμφωνίας με την Τρόικα, η οποία υπογράφηκε τον Απρίλιο του 2013. Η αποπληρωμή του συνολικού δανείου προς το ΔΝΤ και τον ΕΜΣ θα αρχίσει το 2020 και 2025, αντίστοιχα και η ολοκλήρωση της αποπληρωμής ορίστηκε στο 2026 για το ΔΝΤ και στο 2031 για τον ΕΜΣ.

Με βάση το Άρθρο 14 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 472/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Συμβούλιο), τα κράτη-μέλη παραμένουν υπό εποπτεία μετά το πρόγραμμα (Post-Programme Surveillance - PPS), μέχρι να εξοφληθεί το 75% της χρηματοδοτικής συνδρομής που έχει ληφθεί. Σύμφωνα με το ίδιο Άρθρο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕπ) πραγματοποιεί, σε συνεννόηση με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), εξαμηνιαίες αποστολές επιθεώρησης στο Κράτος-μέλος υπό εποπτεία, για σκοπούς αξιολόγησης της οικονομικής, δημοσιονομικής και χρηματοπιστωτικής του κατάστασης και υποβάλλει σχετική έκθεση στην αρμόδια Επιτροπή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, στην Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή του Συμβουλίου και στο Κοινοβούλιο του Κράτους μέλους και εκτιμά ειδικότερα αν χρειάζονται διορθωτικά μέτρα. Στη διαδικασία της εποπτείας συμμετέχει το ΔΝΤ, στα πλαίσια του αντίστοιχου δικού του προγράμματος (Post-Programme Monitoring - PPM), το οποίο απαιτεί την ίδια πληροφόρηση που παρέχεται στην ΕΕ και στην ΕΚΤ, καθώς επίσης και ο ΕΜΣ ως παρατηρητής, για θέματα που αφορούν στον μηχανισμό έγκαιρης προειδοποίησης.

Για σκοπούς καλύτερου συντονισμού και οργάνωσης των αποστολών αυτών και της συλλογής των απαιτούμενων πληροφοριών, έχει συσταθεί στο Υπουργείο Οικονομικών «Μονάδα Συντονισμού του Προγράμματος Εποπτείας».

Σύμφωνα με την εξαμηνιαία έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία εκδόθηκε την Άνοιξη του 2019, η ανάπτυξη της Κυπριακής οικονομίας συνεχίστηκε με έντονο ρυθμό για τρίτο συνεχόμενο έτος, φθάνοντας στο 3,9% του ΑΕΠ, κατατάσσοντάς την στην κατηγορία των ταχύτερα αναπτυσσόμενων οικονομιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όπως αναφέρεται, η ανάπτυξη αυτή οφείλεται από τη μία πλευρά στην αύξηση της εγχώριας ζήτησης, των εξαγωγών στον κλάδο των υπηρεσιών και του τουρισμού και από την άλλη στη συγκράτηση του πληθωρισμού. Η αύξηση της εγχώριας ζήτησης αναμένεται να ακολουθήσει ανοδική πορεία και το 2019, λόγω της μείωσης της ανεργίας και της σταδιακής αύξησης των μισθών. Ωστόσο, ο ρυθμός ανάπτυξης αναμένεται να εξασθενίσει, κυρίως λόγω εξωτερικών παραγόντων, ενώ οι προκλήσεις που αναμένεται να αντιμετωπίσει η κυπριακή οικονομία ενισχύονται με τα πολύ υψηλά επίπεδα μη εξυπηρετούμενων δανείων, των υψηλών επιπέδων χρέους (ιδιωτικού, δημόσιου και εξωτερικού), της χαμηλής αύξησης της παραγωγικότητας και της σημαντικής εξάρτησης από εξωτερικά κεφάλαια. Αναφέρεται επίσης ότι, παρόλη τη σημαντική πρόοδο που έχει επιτευχθεί στη μείωση του επιπέδου των μη εξυπηρετούντων χορηγήσεων (ΜΕΧ) (30%

των συνολικών δανείων κατά το τέλος του 2018, 40% των συνολικών δανείων τέλος του 2017), το θέμα παραμένει ως μια σημαντική πρόκληση που πρέπει να αντιμετωπίσει η Κυπριακή οικονομία. Η μείωση των ΜΕΧ επετεύχθη, κυρίως λόγω της μεταφοράς των ΜΕΧ του συνεργατισμού στην Κυπριακή Εταιρεία Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων (ΚΕΔΙΠΕΣ) και της πώλησης, από την Τράπεζα Κύπρου, ενός σημαντικού αριθμού ΜΕΧ. Επιπλέον, τονίζεται η ανάγκη πρόσθετων προσπαθειών για αύξηση της χρήσης των μηχανισμών αφερεγγυότητας και γενικά για την ενδυνάμωση της κουλτούρας αποπληρωμής. Η ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης της Δικαστικής Υπηρεσίας, η οποία, όπως αναφέρεται, είναι αναγκαία για την εύρυθμη λειτουργία της οικονομίας, αναμένεται να συμβάλει θετικά στην προσπάθεια αυτή. Η δημοσιονομική επίδοση της Κύπρου συνέχισε να είναι δυνατή με υψηλά έσοδα, παρόλο που το δημόσιο πλεόνασμα κατέληξε τελικά σε έλλειμμα μετά την καταβολή του ποσού για την πώληση του Συνεργατισμού. Σύμφωνα με την Έκθεση, παραμένουν κίνδυνοι για δημοσιονομικές επιπτώσεις από τη μεταρρύθμιση του τομέα της υγείας και το αποτέλεσμα της δικαστικής απόφασης σχετικά με την αποκατάσταση στους μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων.

Η Έκθεση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι κίνδυνοι για την ικανότητα αποπληρωμής του χρέους της Κύπρου στον ΕΜΣ μειώνονται και αναμένεται να είναι διαχειρίσιμοι.

Πέραν της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όπως προαναφέρθηκε, αξιολογήσεις διενεργεί και το ΔΝΤ. Η τρίτη Έκθεση αξιολόγησης του ΔΝΤ για την Κύπρο, ημερ. 16.5.2019, καθώς και η σχετική ανακοίνωση τύπου του Εκτελεστικού Συμβουλίου του ΔΝΤ που ακολούθησε, ημερ. 4.6.2019, αναφέρουν ότι η ανάκαμψη της οικονομίας της Κύπρου χαρακτηρίζεται ως ευνοϊκή, παρόλο που έχει ξεκινήσει σταδιακά να επιβραδύνεται, η ανεργία συνεχίζει να μειώνεται, ενώ οι μισθοί και ο πληθωρισμός διατηρούνται σε χαμηλά επίπεδα.

Στην Έκθεση του Συμβουλίου του ΔΝΤ σημειώνεται ότι η ικανότητα αποπληρωμής του χρέους της Κύπρου είναι ικανοποιητική και οι κίνδυνοι που ενέχει έχουν μειωθεί. Το Συμβούλιο τονίζει τον υψηλό κίνδυνο από τα ΜΕΧ και την ανάγκη για μείωσή τους και αναφέρει ότι οι προσπάθειες για διευκόλυνση των ΜΕΧ θα πρέπει να παραμείνουν προτεραιότητα. Συγκεκριμένα αναφέρεται, ότι παρόλο που οι ΜΕΧ έχουν μειωθεί (30,5% του συνόλου των δανείων και στο 50% του ΑΕΠ), εντούτοις η μείωση αυτή οφείλεται στη διάλυση του Συνεργατισμού και στη μεταφορά των ΜΕΧ του στην ΚΕΔΙΠΕΣ και όχι στην αύξηση των αποπληρωμών των δανείων. Κατά συνέπεια, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν έχει ενισχυθεί η πειθαρχία των δανειοληπτών για εξόφληση των δανείων τους.

Στην Έκθεση του ΔΝΤ περιλαμβάνονται οι πιο κάτω συστάσεις για ενίσχυση της ικανότητας αποπληρωμής της Κύπρου:

- (i) Η εφαρμογή των πρόσφατων νομικών μέσων, όπως τροποποιήθηκαν, για μείωση των ΜΕΧ και του χρέους.
- (ii) Η ενθάρρυνση των τραπεζών για μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα, βελτίωση της κερδοφορίας τους και ενίσχυση των κεφαλαιουχικών αποθεμάτων τους.
- (iii) Πειθαρχία στις δημόσιες δαπάνες για διατήρηση του δημόσιου χρέους.
- (iv) Διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, κυρίως στη δικαστική εξουσία, την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη δημόσια διοίκηση, για αύξηση της παραγωγικότητας και ενίσχυση των επενδύσεων.

(β) Ευρωπαϊκό Εξάμηνο. Παράλληλα με τη διαδικασία που ακολουθείται για το Πρόγραμμα Επιοπτείας, η Κυπριακή οικονομία, από το 2014, υπόκειται σε τακτικές αξιολογήσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου – δηλαδή της διαδικασίας συντονισμού της οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής εντός Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

Η πιο πρόσφατη αξιολόγηση της κυπριακής οικονομίας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕΠ), σχετικά με τον τρόπο εξέλιξης των μακροοικονομικών ανισορροπιών στην Κύπρο, καθώς και την πρόοδο υλοποίησης των ειδικών συστάσεων, περιλαμβάνεται σε Έγγραφο Εργασίας των Υπηρεσιών της ΕΕΠ, ημερ. 27.2.2019, με τίτλο «Έκθεση χώρας-Κύπρος 2019».

Σύμφωνα με το πιο πάνω έγγραφο, η οικονομική ανάπτυξη της Κύπρου εξακολουθεί να είναι στέρεη και η αγορά εργασίας έχει βελτιωθεί αισθητά. Στο έγγραφο αναφέρεται επίσης ότι η Κύπρος εξακολουθεί να παρουσιάζει σημαντικές μακροοικονομικές ανισορροπίες σε διάφορους τομείς και συγκεκριμένα υψηλό ιδιωτικό, δημόσιο και εξωτερικό χρέος και υψηλό ποσοστό μη εξυπηρετούμενων δανείων.

Τα κύρια ευρήματα της εμπειριστατωμένης ανασκόπησης που περιέχονται στην πιο πάνω Έκθεση και οι σχετικές προκλήσεις πολιτικής, συνοψίζονται ως ακολούθως:

- Η Κύπρος έχει λάβει σημαντικά μέτρα για τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, αλλά η χρήση όλων των διαθέσιμων αποτελεσματικών εργαλείων θα εξασφάλιζε περαιτέρω πρόοδο.
- Ο τραπεζικός τομέας επέστρεψε στην κερδοφορία κατά το πρώτο εξάμηνο του 2018, αλλά το υψηλό απόθεμα μη εξυπηρετούμενων δανείων και τα χαμηλά περιθώρια επιτοκίων εξακολουθούν να επιβαρύνουν τις επιδόσεις των τραπεζών.
- Το χρέος του ιδιωτικού τομέα, αν και μειώνεται, παραμένει πολύ υψηλό. Ο δείκτης χρέους του ιδιωτικού τομέα προς το ΑΕΠ μειώνεται, αλλά εξακολουθεί να είναι μεταξύ των υψηλότερων στην ΕΕ.
- Το δημόσιο χρέος αναμένεται να αυξηθεί το 2018, λόγω των μέτρων δημόσιας στήριξης για την πώληση της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας, αλλά θα μειώνεται σταθερά μετέπειτα.
- Η καθαρή διεθνής επενδυτική θέση εξακολουθεί να είναι ιδιαίτερα αρνητική.
- Η δυνητική ανάπτυξη αναμένεται να αυξηθεί ελαφρά μεσοπρόθεσμα, υποστηριζόμενη από την ανάκαμψη των επενδύσεων.
- Η συνεχιζόμενη αναποτελεσματικότητα του δικαστικού συστήματος αποδυναμώνει την εκτέλεση των απαιτήσεων.
- Η στεγαστική αγορά συνεχίζει την ανάκαμψή της στηριζόμενη στη ζήτηση από το εξωτερικό.
- Η απασχόληση αυξάνεται και η ανεργία μειώνεται, αλλά μπορούν να γίνουν πολύ περισσότερα για τη στήριξη της εργασίας και της κοινωνικής ανάκαμψης.
- Οι μεταρρυθμίσεις στους τομείς της εκπαίδευσης και της υγείας βρίσκονται σε εξέλιξη, αλλά εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις.

- Εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες στην επιβολή της νομοθεσίας για το περιβάλλον και το κλίμα.
- Οι φορολογικοί κανόνες της Κύπρου φαίνεται να χρησιμοποιούνται σε δομές επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού, αλλά λαμβάνονται ορισμένα μέτρα για τον περιορισμό των εν λόγω πρακτικών.
- Οι ανεπάρκειες στον δημόσιο τομέα βλάπτουν το επιχειρηματικό περιβάλλον.

Σύμφωνα με το πιο πάνω έγγραφο, συνολικά, η Κύπρος έχει σημειώσει περιορισμένη πρόοδο, όσον αφορά στην εφαρμογή των ακόλουθων πέντε ειδικών για την Κύπρο συστάσεων για το 2018 (Συστάσεις Ανά Χώρα (ΣΑΧ) 2018), εκτός από λίγες περιπτώσεις όπου σημείωσε σημαντική ή καθόλου πρόοδο, ως ακολούθως:

ΣΑΧ 2018 για την Κύπρο	Συνολική αξιολόγηση προόδου για ΣΑΧ 2018: Περιορισμένη πρόοδος
<p>ΣΑΧ1:</p> <p>Να εγκρίνει βασικές νομοθετικές μεταρρυθμίσεις για βελτίωση της αποτελεσματικότητας του δημόσιου τομέα, ιδίως όσον αφορά στη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης, καθώς και στη διακυβέρνηση των κρατικών οντοτήτων και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Περιορισμένη πρόοδος, όσον αφορά στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης με την περαιτέρω προώθηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. • Περιορισμένη πρόοδος, όσον αφορά στη διακυβέρνηση των κρατικών επιχειρήσεων.
<p>ΣΑΧ2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να αυξήσει την αποτελεσματικότητα του δικαστικού συστήματος. • Να λάβει μέτρα για να καταστήσει πλήρως επιχειρησιακά τα πλαίσια αφερεγγυότητας και εκποιήσεων. • Να διασφαλίσει αξιόπιστα και ταχύρρυθμα συστήματα για την έκδοση τίτλων ιδιοκτησίας και τη μεταβίβαση των δικαιωμάτων κυριότητας ακίνητης περιουσίας. 	<ul style="list-style-type: none"> • Περιορισμένη πρόοδος, όσον αφορά στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του δικαστικού συστήματος. • Σημαντική πρόοδος όσον αφορά στη θέση σε επιχειρησιακή λειτουργία των εργαλείων αφερεγγυότητας και εκποιήσεων με τη θέσπιση ενισχυμένων νομικών πλαισίων. Εξακολουθούν να εκκρεμούν μέτρα για τη βελτίωση της αποδοτικότητας της Υπηρεσίας Αφερεγγυότητας και του επαγγέλματος των διαχειριστών της διαδικασίας αφερεγγυότητας. • Περιορισμένη πρόοδος, όσον αφορά στην έκδοση και μεταβίβαση τίτλων ιδιοκτησίας.
<p>ΣΑΧ3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να επιταχύνει τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων. • Να ενοποιήσει και ενισχύσει την εποπτεία των ασφαλιστικών εταιρειών και των συνταξιοδοτικών ταμείων. 	<ul style="list-style-type: none"> • Σημαντική πρόοδος στην εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής για την αντιμετώπιση του υψηλού επιπέδου των μη εξυπηρετούμενων δανείων. • Καμία πρόοδος, όσον αφορά στη δημιουργία ενιαίας ανεξάρτητης εποπτικής αρχής για τις ασφαλιστικές εταιρείες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία, δεδομένου ότι το νομοσχέδιο δεν έχει ακόμη εγκριθεί.

ΣΑΧ 2018 για την Κύπρο	Συνολική αξιολόγηση προόδου για ΣΑΧ 2018: Περιορισμένη πρόοδος
<p>ΣΑΧ4:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να επιταχύνει την εφαρμογή σχεδίου δράσης για την ανάπτυξη, ιδίως διευκολύνοντας την επίσπευση των στρατηγικών επενδύσεων. • Να βελτιώσει την απόδοση των κρατικών επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων, με τη συνέχιση της εφαρμογής των προγραμμάτων ιδιωτικοποίησης. 	<ul style="list-style-type: none"> • Καμία πρόοδος, όσον αφορά στην έγκριση του νομοσχεδίου για την απλούστευση και τη συντόμευση των διαδικασιών για την απόκτηση των αναγκαίων αδειών για στρατηγικές επενδύσεις. • Περιορισμένη πρόοδος για τη βελτίωση των επιδόσεων των κρατικών επιχειρήσεων.
<p>ΣΑΧ5:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να ολοκληρώσει τις μεταρρυθμίσεις που αποσκοπούν στην αύξηση της ικανότητας και της αποτελεσματικότητας των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης και να ενισχύσει την προσέγγιση και τη στήριξη της ενεργοποίησης των νέων που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης. • Να ολοκληρώσει τη μεταρρύθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος και του συστήματος κατάρτισης για την ενίσχυση των ικανοτήτων στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. • Να λάβει μέτρα για να διασφαλιστεί ότι το Εθνικό Σύστημα Υγείας θα καταστεί πλήρως λειτουργικό το 2020, όπως είχε σχεδιαστεί. 	<ul style="list-style-type: none"> • Περιορισμένη πρόοδος, όσον αφορά στην ενίσχυση της ικανότητας των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης, ενώ εκκρεμούν ακόμη μέτρα για την αύξηση της αποτελεσματικότητας. Περιορισμένη πρόοδος όσον αφορά στην προσέγγιση και την ενεργοποίηση των νέων που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης. • Περιορισμένη πρόοδος, όσον αφορά στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, όπου η πρόταση εξακολουθεί να εκκρεμεί. Καμία πρόοδος όσον αφορά στην ενίσχυση ικανοτήτων. • Κάποια πρόοδος, όσον αφορά στη λήψη μέτρων για να διασφαλιστεί ότι το εθνικό σύστημα υγείας θα καταστεί λειτουργικό το 2020.

3. Δημόσιο Χρέος.

Το Γραφείο Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους (ΓΔΔΧ) ιδρύθηκε εντός του Υπουργείου Οικονομικών, δυνάμει του περί της Διαχείρισης του Δημόσιου Χρέους Νόμου (Ν.195(Ι)/2012).

Το ΓΔΔΧ είναι υπεύθυνο για τη διατήρηση του εύρους ρευστότητας, μέσω έγκαιρου δανεισμού των αναγκαίων κεφαλαίων και για τον σχεδιασμό και εφαρμογή της εκάστοτε κατάλληλης κυβερνητικής πολιτικής στον τομέα της διαχείρισης του δημόσιου χρέους, ανάλογα με τις εγχώριες και διεθνείς οικονομικές συγκυρίες και προοπτικές. Σύμφωνα με την Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους για το έτος 2018, η οποία εκδόθηκε τον Μάρτιο του 2019 από το ΓΔΔΧ, το δημόσιο χρέος (Γενική Κυβέρνηση) κατέγραψε, μετά από τέσσερα συνεχόμενα χρόνια ανοδικής πορείας, σημαντική μείωση ύψους €0,7 δις, φθάνοντας στο τέλος του 2017 περίπου στα €18,8 δις (€19,5 δις περίπου το 2016). Το 2018, το δημόσιο χρέος ανήλθε στα €21,3 δις. Το ύψος του δημόσιου χρέους το 2018, μη συμπεριλαμβανομένης της έκδοσης ομολόγων ύψους €3,19 δις για σκοπούς διευκόλυνσης της πώλησης της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας (ΣΚΤ), κατέγραψε σημαντική μείωση κατά €1 δις, φθάνοντας στα €17,8 δις. Σημειώνεται ότι, ως Γενική Κυβέρνηση θεωρείται η

Κεντρική Κυβέρνηση, οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης και το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το οποίο δεν είχε οποιοδήποτε υπόλοιπο χρέους. Η Κεντρική Κυβέρνηση περιλαμβάνει, για τους σκοπούς του δημόσιου χρέους, όλες τις δραστηριότητες του Προϋπολογισμού και δύο νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τον Κυπριακό Οργανισμό Διαχείρισης Αποθεμάτων Πετρελαίων και τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού.

Το μεγαλύτερο μέρος του δημόσιου χρέους αφορά στο χρέος της Κεντρικής Κυβέρνησης, το οποίο στις 31.12.2018 εκτιμήθηκε στο 99% του δημόσιου χρέους, εξαιρουμένου του χρέους προς το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας. Η χρηματοδότηση της Κεντρικής Κυβέρνησης κατά το 2018 πραγματοποιήθηκε κυρίως μέσω της έκδοσης Ευρωπαϊκών Μεσοπρόθεσμων Ομολόγων.

Το δημόσιο χρέος, ως ποσοστό του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ), κατέγραψε σημαντική μείωση κατά το 2017, από 106% το 2016 σε 96% περίπου, ενώ το 2018 κατέγραψε αύξηση 6%, λόγω της κυβερνητικής παρέμβασης για τη ΣΚΤ, φθάνοντας στο 102% του ΑΕΠ. Όσον αφορά στη σύνθεσή του, το μεγαλύτερο μέρος σχετίζεται με δάνεια (49% το 2018, 64% το 2017), κυρίως λόγω του δανεισμού από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ), το ΔΝΤ και τη Ρωσική Ομοσπονδία με ποσοστά 61%, 7% και 18%, αντίστοιχα. Όπως πληροφορηθήκαμε από το ΓΔΔΧ, το δάνειο από τη Ρωσική Ομοσπονδία ύψους €1,6 δις περίπου, έχει αποπληρωθεί εντός του Σεπτεμβρίου 2019. Το μεγαλύτερο βάρος των αποπληρωμών του δημόσιου χρέους για τα επόμενα 15 έτη, διανέμεται στα έτη 2019, 2020, 2022 και 2028. Σημειώνεται ότι μετά την πρόωρη αποπληρωμή του δανείου από τη Ρωσική Ομοσπονδία, το μεγαλύτερο βάρος των αποπληρωμών του δημοσίου χρέους θα διανέμεται στα έτη 2022, 2024 και 2028.

Σύμφωνα με το άρθρο 20 του Ν.195(Ι)/2012, το ΓΔΔΧ ετοιμάζει πρόταση για το ελάχιστο και το μέγιστο επίπεδο ρευστότητας του Γενικού Κυβερνητικού Λογαριασμού για κάθε δημοσιονομικό έτος, η οποία εγκρίνεται από το Υπουργικό Συμβούλιο. Σύμφωνα με το άρθρο 21 του ίδιου Νόμου, στην περίπτωση που η ρευστότητα υπερβαίνει το μέγιστο επίπεδο, το πλεονάζον ποσό δύναται είτε να επενδυθεί, σύμφωνα με το πλαίσιο επενδυτικής πολιτικής που ετοιμάζει το ΓΔΔΧ και εγκρίνεται από τον Υπουργό Οικονομικών, είτε να χρησιμοποιηθεί για επαναγορά ανεξόφλητων αξιογράφων της ΚΔ, είτε για πρόωρη αποπληρωμή δανείων. Όπως αναφέρεται στην Ετήσια Έκθεση του ΓΔΔΧ για το έτος 2018, λόγω του ότι το επίπεδο των ρευστών διαθεσίμων ήταν μεγαλύτερο του μέγιστου ορίου, το ΓΔΔΧ προχώρησε στην πρόωρη αποπληρωμή του δανείου που χορηγήθηκε από την ΚΤΚ ύψους €489,5 εκ. και στην πρόωρη αποπληρωμή του δανείου από τη ΣΚΤ ύψους €325,3 εκ. Το σύνολο των ρευστών διαθεσίμων, μετά τις πιο πάνω πρόωρες αποπληρωμές δανείων, ανήλθε στις 31.12.2018 σε €513 εκ., ποσό το οποίο βρισκόταν κατατεθειμένο στην ΚΤΚ.

Στην ίδια Έκθεση γίνεται αναφορά και στις ενδεχόμενες υποχρεώσεις που αφορούν στη χορήγηση δανείων με κυβερνητική εγγύηση, η οποία, σε περίπτωση αθέτησης των υποχρεώσεων των δανειοληπτών, δεσμεύει νόμιμα και ρητά την κυβέρνηση να αποπληρώσει τα δάνεια αυτά, γεγονός που δύναται να έχει δυσμενείς δημοσιονομικές επιπτώσεις στα δημόσια οικονομικά και τη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους. Αναφέρεται σχετικά ότι το συνολικό απόθεμα των εκκρεμών κυβερνητικών εγγυήσεων για δάνεια που παραχωρήθηκαν σε τρίτους, μη συμπεριλαμβανομένου των εγγυήσεων που έχουν ήδη καταστεί πληρωτέες και των δανείων με κυβερνητική εγγύηση που δόθηκαν από τη Συνεργατική Κυπριακή Τράπεζα σε εκτοπισθείσες εταιρείες στο παρελθόν για πληρωμή των καταθέσεων των προσφύγων, ανήλθε στις 31.12.2018 σε

€1,90 δις (€1,93 δις στις 31.12.2017). Από το ποσό αυτό, τα €286 εκ. περιλαμβάνονται ήδη στο δημόσιο χρέος, λόγω του ότι οι δανειολήπτες αποτελούν οντότητες της Γενικής Κυβέρνησης. Στο τέλος του 2018 το σύνολο των κρατικών εγγυήσεων που ενεργοποιήθηκαν και κατέστησαν πληρωτέες ανήλθε σε €38 εκ., σε σχέση με €36 εκ. το 2017 και η πλειονότητά τους αφορούσε σε φυσικά πρόσωπα.

Το ΓΔΔΧ, στην απαντητική επιστολή του για τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας για το έτος 2016, μας είχε αναφέρει ότι αναμενόταν να δρομολογηθεί η αγορά συμβουλευτικών υπηρεσιών, με σκοπό τη διαμόρφωση ενός ισχυρού και πλήρως δομημένου πλαισίου επενδυτικής πολιτικής ρευστών διαθεσίμων. Εντούτοις, κατά τον έλεγχο του 2017 ενημερωθήκαμε ότι ο αρχικός σχεδιασμός για την επιλογή και ανάθεση σε συμβούλους αναβλήθηκε, ένεκα των έκτακτων εξελίξεων που μεσολάβησαν σχετικά με τη Συνεργατική Κυπριακή Τράπεζα (ΣΚΤ) και της απόσυρσης των κυβερνητικών καταθέσεων από το υπόλοιπο τραπεζικό σύστημα. Επιπλέον, όπως μας ενημέρωσε ο Προϊστάμενος του ΓΔΔΧ, από τον Μάιο του 2018 δεν τηρούνταν οποιεσδήποτε κυβερνητικές καταθέσεις στο τραπεζικό σύστημα, αφού το επίπεδο των ρευστών διαθεσίμων δεν υπερέβαινε συστηματικά τις ανάγκες των επόμενων 9 - 12 μηνών και ως εκ τούτου, η λήψη συμβουλών για το εν λόγω θέμα είναι, προς το παρόν, άνευ αντικειμένου και αναμένεται να επανεξεταστεί όταν προκύψει ανάγκη.

Σύσταση: Έγινε εισήγηση όπως, στις περιπτώσεις που υπάρχουν ρευστά διαθέσιμα, διασφαλίζεται η διασπορά των καταθέσεων σε διάφορα πιστωτικά ιδρύματα, λαμβάνοντας υπόψη και τις αξιολογήσεις τους. Επιπλέον, για σκοπούς διαμόρφωσης πλαισίου επενδυτικής πολιτικής ρευστών διαθεσίμων, όπου και όταν κριθεί σκόπιμο, να λαμβάνονται συμβουλευτικές υπηρεσίες, ώστε οι επενδύσεις να αποφέρουν την καλύτερη δυνατή απόδοση στο αποδεκτό ύψος κινδύνου.

4. Κυπριακές Αερογραμμές (ΚΑ).

(α) Ιστορικό κρατικής ενίσχυσης- Κλείσιμο ΚΑ. Σύμφωνα με δελτίο τύπου που εξέδωσε η ΕΕπ, στις 9.1.2015 έπρεπε να επιστραφεί από τις ΚΑ το ποσό των €65,83 εκ., το οποίο είχε καταβληθεί από την Κυπριακή Δημοκρατία στις ΚΑ, αφού, σύμφωνα με το πόρισμα των ερευνών της ΕΕπ, το ποσό συνιστούσε ασύμβατες ενισχύσεις, οι οποίες έδιναν στις ΚΑ αδικαιολόγητο πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών της. Επιπλέον, στο δελτίο τύπου αναφέρεται ότι η ΕΕπ διαπίστωσε ότι οι ΚΑ δεν είχαν καμιά προοπτική να καταστούν βιώσιμες χωρίς κρατική ενίσχυση. Λόγω της πιο πάνω διαπίστωσης και της αδυναμίας των ΚΑ να προχωρήσουν σε καταβολή του πιο πάνω ποσού στο Κράτος, η αρμόδια Αρχή Αδειών (Air Transport Licensing Authority) αφαίρεσε την πτητική άδεια των ΚΑ. Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, το Διοικητικό Συμβούλιο των ΚΑ σε συνεδρία του στις 9.1.2015, αποφάσισε να θέσει τις ΚΑ σε εκούσια εκκαθάριση, η οποία δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί.

Το συνολικό ποσό των παράνομων κρατικών ενισχύσεων που πρέπει να ανακτηθεί από τις ΚΑ ανέρχεται, σύμφωνα με πληροφόρηση που μας δόθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών, στα €92,75 εκ., μη συμπεριλαμβανομένων των τόκων και αναλύεται ως ακολούθως:

- (i)** Συμμετοχή του Κράτους στην αύξηση κεφαλαίου: €31,33 εκ.
- (ii)** Μορφή δανείου από το Κράτος για την επιβίωση των ΚΑ: €34,5 εκ.
- (iii)** Εκπαιδευτική Βοήθεια από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ): €269.348.

(iv) Αποπληρωμή δανείου προς την Ελληνική Τράπεζα: €26,65 εκ.

(β) **Οφειλές ΚΑ προς το Κράτος.** Σύμφωνα με στοιχεία που είχε στη διάθεσή του το Γενικό Λογιστήριο μέχρι τις 29.1.2015, οι ΚΑ όφειλαν προς το Κράτος, επιπρόσθετο ποσό ύψους €10,8 εκ. περίπου, που αφορά σε οφειλές στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στο Τμήμα Φορολογίας, στο Τελωνείο, στην Πολιτική Αεροπορία και στο Υπουργείο Οικονομικών και ποσό ύψους €7,9 εκ., που αφορά στο έλλειμμα του Ταμείου Προνοίας των ΚΑ. Στο σημείωμα των εκκαθαριστών προς την Επιτροπή Επιθεώρησης, ημερ. 20.12.2018, αναφέρεται ότι, με βάση το Σχέδιο Διακανονισμού (Σχέδιο), το οποίο εγκρίθηκε από το Δικαστήριο στις 12.2.2018, οι εκκαθαριστές προχώρησαν στην καταβολή του 70% του ποσού των συνολικών απαιτήσεων που εγκρίθηκαν στο Σχέδιο προς τους προνομιούχους πιστωτές, ως ενδιάμεσο μέρισμα. Στην ΚΔ καταβλήθηκε ποσό ύψους €4.758.030 (i) για απλήρωτους φόρους και/ή τέλη και (ii) για το ποσό του ελλείμματος του Ταμείου Προνοίας Υπαλλήλων Κυπριακών Αερογραμμών. Αναμένεται ότι θα γίνει και δεύτερη πληρωμή με το τέλος της εκκαθάρισης.

Το Κράτος έχει επιπλέον απαιτήσεις ύψους €86 εκ. ως συνήθης πιστωτής, ποσό το οποίο, όπως εκτιμήθηκε από τους εκκαθαριστές, δεν αναμένεται να εισπραχθεί.

5. Καθυστερήσεις στην εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με Ευρωπαϊκές Οδηγίες.

Σύμφωνα με πληροφόρηση που λάβαμε κατά τον έλεγχο, συνολικά εννέα Εναρμονιστικά Νομοσχέδια, για τα οποία δεν είχε λήξει η προθεσμία για εναρμόνιση, βρίσκονταν στο στάδιο της επεξεργασίας (πέντε για νομοτεχνικό έλεγχο, τρία για σύνταξη σε επίπεδο Τμήματος/Υπουργείου και ένα το οποίο αναμενόταν να κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων). Υπήρχαν επίσης άλλα τρία Εναρμονιστικά Νομοσχέδια που εκκρεμούσαν για ψήφιση στη Βουλή των Αντιπροσώπων, για δύο εκ των οποίων είχε λήξει η προθεσμία εναρμόνισης την 1.7.2018 και για το άλλο στις 23.9.2018.

Σημειώνεται ότι, για τα δύο νομοσχέδια των οποίων η προθεσμία εναρμόνισης είχε λήξει την 1.7.2018, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε Προειδοποιητική Επιστολή στις 21.9.2018 και για το νομοσχέδιο με προθεσμία εναρμόνισης την 23.9.2018, στις 21.11.2018. Όπως πληροφορηθήκαμε, τα έξι Εναρμονιστικά Νομοσχέδια τα οποία βρίσκονταν στο στάδιο της επεξεργασίας ψηφίστηκαν σε Νόμους κατά το πρώτο εξάμηνο του 2019, ενώ τα άλλα τρία παραμένουν στο στάδιο αυτό, με την προθεσμία εναρμόνισης για ένα εξ αυτών να έχει παρέλθει από τις 30.6.2019. Επίσης, τα δύο νομοσχέδια των οποίων η προθεσμία εναρμόνισης έληξε την 1.7.2018 ψηφίστηκαν σε Νόμους στις 15.3.2019 και το νομοσχέδιο με προθεσμία εναρμόνισης την 23.9.2018 ψηφίστηκε σε Νόμο στις 22.3.2019.

Στην απαντητική επιστολή του, ημερ. 7.8.2019, το Υπουργείο Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι, όσον αφορά στο νομοσχέδιο του οποίου η ημερομηνία εναρμόνισης έληξε στις 30.6.2019, είχε ληφθεί Προειδοποιητική Επιστολή Παράβασης με αρ. 2019/168 και ημερ. 24.7.2019. Ο νομοτεχνικός έλεγχος ολοκληρώθηκε πρόσφατα και υποβλήθηκε για έγκριση στο Υπουργικό Συμβούλιο. Στη συνέχεια θα κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων, με τη διαδικασία του κατεπείγοντος.

Ο Γενικός Εισαγγελέας, με επιστολή του, ημερ. 23.2.2017, επισήμανε προς τους Υπουργούς ότι τα Υπουργεία συνεχίζουν να παραγνωρίζουν τις νομικά δεσμευτικές εναρμονιστικές προθεσμίες, με αποτέλεσμα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να κινεί συχνά, κατά της Δημοκρατίας, τη νενομισμένη διαδικασία επί παραβάσει για εκπρόθεσμη

εναρμόνιση και παρέθεσε τις σοβαρές νομικές επιπτώσεις στις οποίες εκτίθεται η Δημοκρατία λόγω της εκπρόθεσμης εναρμόνισης.

Στην επιστολή του αναφέρει επίσης ότι, τόσο η εκτελεστική εξουσία, όσο και η Νομική Υπηρεσία πρέπει να αναθεωρήσουν τους εποπτικούς μηχανισμούς ελέγχου που τις διέπουν, ώστε να μηδενιστούν οι καθυστερήσεις.

Επιπρόσθετα, τους πληροφόρησε ότι, με επιστολή του προς τον Υπουργό Οικονομικών, ημερ. 3.2.2017, ζήτησε όπως ο Γενικός Διευθυντής Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης (ΕΠΣΑ) ενημερώσει σχετικά, τόσο τη Νομική Υπηρεσία, όσο και το Υπουργικό Συμβούλιο.

Τέλος, τους πληροφορεί ότι όταν συντρέχουν λόγοι (π.χ. πολυπλοκότητας ή ευαισθησίας του υπό ρύθμιση θέματος), τα κράτη-μέλη μπορούν να διαπραγματεύονται τις προθεσμίες εναρμόνισης.

Στη βάση των πιο πάνω, το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφαση του αρ. 85.003, ημερ. 21.5.2018, καθόρισε σειρά ενεργειών και χρονοδιαγραμμάτων που θα πρέπει να ακολουθούνται από τα εμπλεκόμενα Υπουργεία/Υφυπουργεία/Τμήματα. Σε αυτές περιλαμβάνεται η ενημέρωση του Υπουργικού Συμβουλίου σε μηνιαία βάση από τον αρμόδιο Υπουργό/Υφυπουργό, σε περίπτωση μη τήρησης του καθορισμένου χρονοδιαγράμματος και επεξήγηση των λόγων της καθυστέρησης και η υποβολή στον Γραμματέα του Υπουργικού Συμβουλίου, κάθε μήνα, Σημειώματος από τη Γενική Διεύθυνση ΕΠΣΑ, στο οποίο να παρατίθενται οι καθυστερήσεις που παρατηρούνται στην υιοθέτηση κοινοτικών οδηγιών. Επίσης, η Γενική Διεύθυνση ΕΠΣΑ, με επιστολή της προς τους Γενικούς Διευθυντές Υπουργείων/Υφυπουργείων, ημερ. 11.10.2018, απέστειλε πίνακες ανά Υπουργείο/Υφυπουργείο με όλες τις Οδηγίες που θα έπρεπε να μεταφερθούν στην εθνική νομοθεσία με τις προθεσμίες εναρμόνισης, ενημερώνοντάς τους ταυτόχρονα ότι θα αποστέλλει, σε τακτά χρονικά διαστήματα, πίνακες με τις νέες οδηγίες και την εξέλιξη στις εκκρεμότητες. Με την ίδια επιστολή, τους υπενθύμισε για τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται, όπως αυτή περιγράφεται στην επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα, ημερ. 23.2.2017. Το Υπουργικό Συμβούλιο, αφού ενημερώθηκε σχετικά με τις εκκρεμότητες στην υιοθέτηση Κοινοτικών Οδηγιών, εξουσιοδότησε με την Απόφασή του αρ. 85.945, ημερ. 9.10.2018, τον Γραμματέα του Υπουργικού Συμβουλίου να ενημερώσει τους Γενικούς Διευθυντές των επηρεαζόμενων Υπουργείων, όπως επισπεύσουν την αποστολή στη Νομική Υπηρεσία των εναρμονιστικών νομοθετημάτων που εκκρεμούν στα Υπουργεία τους για νομοτεχνικό έλεγχο.

Στις 28.2.2019 το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε (Αρ. Απόφασης 86.933) όπως η αρμοδιότητα της παρακολούθησης της έγκαιρης ενσωμάτωσης του κοινοτικού κεκτημένου στην εθνική έννομη τάξη, αναληφθεί από την 1.6.2019, από τη Γενική Γραμματεία Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, αντί από τη Γενική Διεύθυνση ΕΠΣΑ και εξουσιοδότησε τους Υπουργούς Οικονομικών και Εξωτερικών να δώσουν οδηγίες στα αρμόδια Υπουργεία, όπως προβούν στις ακόλουθες ενέργειες:

- (i) Να ανταποκριθούν αποτελεσματικά και εμπρόθεσμα στις εναρμονιστικές Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά τρόπο ώστε να αποφευχθούν, ιδιαίτερα όπου υπάρχει Αιτιολογημένη Γνώμη (που είναι το τελευταίο στάδιο της Παράβασης), προσφυγές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο Δικαστήριο της ΕΕ, οι οποίες επισύρουν συνήθως πολύ υψηλές ποινές.
- (ii) Να ενισχύσουν τη δυνατότητά τους και να εξεύρουν τρόπους για αναστολή επιβολής προστίμου, μέσα από την εξέταση, σε συνεννόηση με τη Νομική Υπηρεσία, νομικών υπαλλακτικών επιλογών και ικανοποίηση προϋποθέσεων.

- (iii) Να αντιπαραβάλλουν πάντοτε και να ελέγχουν, σύμφωνα με τις συστάσεις της Νομικής Υπηρεσίας, το κείμενο των ψηφισθέντων, από τη Βουλή των Αντιπροσώπων νομοθεσιών, με το κείμενο των κατατεθέντων νομοσχεδίων στη Βουλή, πριν από τη δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Όπως πληροφορηθήκαμε από το Υπουργείο Οικονομικών, η Διεύθυνση Στρατηγικής, Συντονισμού και Επικοινωνίας του Υπουργείου παρακολουθεί τη σύνταξη νομοσχεδίων και γίνονται συστάσεις στους εμπλεκόμενους λειτουργούς για τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων. Επίσης, παρακολουθεί την τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων από τη Νομική Υπηρεσία και αποστέλλει υπενθυμίσεις επίστευσης του νομοτεχνικού ελέγχου, όπου χρειάζεται.

Σύσταση: Έγινε εισήγηση όπως το Υπουργείο Οικονομικών καταβάλει κάθε προσπάθεια για προώθηση στη Βουλή των Αντιπροσώπων, το συντομότερο, όσων από τα πιο πάνω νομοσχέδια δεν έχουν ακόμα προωθηθεί. Όσον αφορά σε εκείνα τα οποία εκκρεμούν στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση, έγινε εισήγηση να προβεί σε υπενθυμίσεις, με σκοπό την ψήφισή τους το συντομότερο, ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος επιβολής προστίμου στην Κύπρο.

Επίσης, για εναρμονίσεις Κοινοτικών Οδηγιών που προέκυψαν μεταγενέστερα ή θα προκύψουν στο μέλλον, θα πρέπει να λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα, ώστε να μην παρατηρείται καμία καθυστέρηση.

Στην απαντητική επιστολή του, ημερ. 7.8.2019, το Υπουργείο Οικονομικών αναφέρει ότι το Υπουργείο Εξωτερικών απέστειλε επιστολή, ημερ. 19.7.2019, η οποία απευθύνεται, μεταξύ άλλων, σε όλους τους Γενικούς Διευθυντές Υπουργείων και Υφυπουργείων και η οποία αναφέρεται στη διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθείται για την εμπρόθεσμη μεταφορά Οδηγιών της ΕΕ στην εθνική νομοθεσία και πιο συγκεκριμένα στα χρονοδιαγράμματα που θα πρέπει να τυχάνουν αυστηρής τήρησης για μείωση των καθυστερήσεων που παρουσιάζονται στην έγκαιρη μεταφορά των Οδηγιών και ταυτόχρονα στις διαδικασίες επί παραβάσει εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η εν λόγω επιστολή διαβιβάστηκε με επιστολή του Αναπληρωτή Γενικού Διευθυντή, ημερ. 30.7.2019, προς τα Τμήματα και τις Διευθύνσεις του Υπουργείου, για ενημέρωση και πιστή τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων που εμπεριέχονται σε αυτή. Στην εν λόγω επιστολή περιλήφθηκε και η αναφορά που περιλαμβάνετο στην επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα, ημερ 3.2.2017, για το δικαίωμα που παρέχεται όταν συντρέχουν λόγοι (π.χ. πολυπλοκότητας ή ευαισθησίας του υπό ρύθμιση θέματος), στα κράτη-μέλη να διαπραγματεύονται τις προθεσμίες εναρμόνισης.

Επίσης, στην απαντητική του επιστολή πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι στις 28.6.2019, διεξήχθη άτυπη εκπαιδευτική συνάντηση με Ανώτερο Δικηγόρο της Δημοκρατίας, την οποία παρακολούθησαν οι εμπλεκόμενοι με εναρμονιστικά θέματα Λειτουργοί του Υπουργείου για κατάρτισή τους, ώστε να επιτυγχάνεται η έγκαιρη, ορθή και πλήρης μεταφορά των εναρμονιστικών διατάξεων στην εθνική έννομη τάξη.

Επιπρόσθετα, μας πληροφόρησε ότι η Διεύθυνση Στρατηγικής Συντονισμού και Επικοινωνίας, σε συνεργασία με τη Νομική Υπηρεσία ετοίμασε Οδηγό Εναρμόνισης, ο οποίος βρίσκεται στο στάδιο της τελικής οριστικοποίησης του. Σημειώθηκε ότι η εισήγηση της Νομικής Υπηρεσίας είναι όπως ο Οδηγός προωθηθεί προς τη Γενική Γραμματεία Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, ώστε να αποτελέσει Οδηγό της Δημόσιας Υπηρεσίας ευρύτερα.

6. Επαρκής διακυβέρνηση και οικονομική παρακολούθηση κρατικών επιχειρήσεων του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν. 20(Ι)/2014).

Με βάση το εδάφιο (1) του άρθρου 106 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν. 20(Ι)/2014), η εταιρική διακυβέρνηση και η οικονομική παρακολούθηση των κρατικών επιχειρήσεων, που λειτουργούν σε τοπικό ή κεντρικό επίπεδο, ρυθμίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις σχετικού Νόμου και Κανονισμών εκδιδόμενων δυνάμει αυτού και, με βάση το εδάφιο (2), οι αρμοδιότητες του Υπουργού Οικονομικών, σε σχέση με τις κρατικές επιχειρήσεις, ασκούνται σύμφωνα με τις αρχές διακυβέρνησης και οικονομικής παρακολούθησης των κρατικών επιχειρήσεων, όπως προβλέπονται στον σχετικό Νόμο και Κανονισμούς εκδιδόμενων δυνάμει αυτού.

Όπως αναφέραμε και στην επιστολή μας για τον έλεγχο του 2016, το 2015 είχε κατατεθεί νομοσχέδιο στη Βουλή των Αντιπροσώπων με τίτλο «Ο περί Δημόσιων Οργανισμών και Κρατικών Επιχειρήσεων Νόμος του 2015», το οποίο έτυχε συζήτησης σε αριθμό κοινών συνεδριών των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Νομικών και Οικονομικών και Προϋπολογισμού, οι οποίες ωστόσο δεν ολοκληρώθηκαν. Όπως πληροφορηθήκαμε, το νομοσχέδιο αποσύρθηκε από τον Υπουργό Οικονομικών, ενώ στο μεταξύ το Ινστιτούτο Διευθυντών Κύπρου, σε συνεργασία με διάφορους φορείς (περιλαμβανομένου και του ΣΕΛΚ), ετοίμασε Κώδικα Δημόσιας Διακυβέρνησης, που αφορά κυρίως στα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, τον οποίο έθεσε ενώπιον του Υπουργείου Οικονομικών, το οποίο με τη σειρά του υπέβαλε σχετική Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για υιοθέτησή του.

Η Υπηρεσία μας ζήτησε πληροφόρηση από το Υπουργείο Οικονομικών για τους λόγους της απόσυρσης του νομοσχεδίου και για τον μελλοντικό χειρισμό του θέματος.

Σύσταση: Έγινε εισήγηση όπως τηρηθούν οι πρόνοιες του άρθρου 106 για νομοθετική ρύθμιση της εταιρικής διακυβέρνησης και της οικονομικής παρακολούθησης των κρατικών επιχειρήσεων.

Στην απαντητική επιστολή του, ημερ. 7.8.2019, το Υπουργείο Οικονομικών μάς ενημέρωσε ότι η απόσυρση του νομοσχεδίου οφείλεται στο γεγονός ότι ο Υπουργός Οικονομικών έκρινε ότι το νομοσχέδιο δεν είχε προοπτική έγκρισης και ότι πρόθεση της Κυβέρνησης είναι όπως εξετάσει το ενδεχόμενο επανακατάθεσής του, λαμβάνοντας υπόψη τις θέσεις που εξέφρασαν τα κοινοβουλευτικά κόμματα. Επιπρόσθετα, σε ότι αφορά στον Κώδικα Διακυβέρνησης, μας πληροφόρησε ότι το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του, ημερ. 25.7.2019, με σκοπό την ενίσχυση της δημόσιας διοίκησης, τη βελτίωση της διακυβέρνησης και τη μεγιστοποίηση της αξίας που λαμβάνει το κοινό από τους παρόχους δημόσιων υπηρεσιών:

(α) Ενέκρινε την εφαρμογή των αρχών του Κώδικα Δημόσιας Διακυβέρνησης από τους Κρατικούς Οργανισμούς και Κρατικές Επιχειρήσεις (ΚΟΚΕ), όπως αυτοί ορίζονται στον περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμο, ανάλογα με τη νομική μορφή και τις δραστηριότητές τους, με εξαίρεση τις πρόνοιες που αφορούν στον διορισμό του Προέδρου και των Μελών των Διοικητικών Συμβουλίων.

(β) Εξουσιοδότησε τους αρμόδιους, κατά περίπτωση, Υπουργούς να ζητήσουν από τους ΚΟΚΕ που βρίσκονται κάτω από την εποπτεία τους, να ετοιμάσουν το προφίλ (ακαδημαϊκά, επαγγελματικά προσόντα και εμπειρία) που θα πρέπει να

έχουν ο Πρόεδρος και τα Μέλη που θα διορίζονται στο κάθε ΚΟΚΕ και σε κάθε υποεπιτροπή, ανάλογα με το έργο που επιτελεί ο κάθε οργανισμός/επιχείρηση, έτσι ώστε να υποβοηθείται το έργο διορισμού από το αρμόδιο, κατά περίπτωση, όργανο, και

(γ) Εξουσιοδότησε τους αρμόδιους, κατά περίπτωση, Υπουργούς να ζητήσουν από τους ΚΟΚΕ, που βρίσκονται κάτω από την εποπτεία τους, να υποβάλλουν σε ετήσια βάση βεβαίωση εφαρμογής του Κώδικα σε σχετικό έντυπο που θα καθοριστεί από τον Υπουργό Οικονομικών.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι πρέπει να τηρηθούν οι πρόνοιες του άρθρου 106 του Νόμου.

7. Καθυστερήσεις στην έγκριση Προϋπολογισμών Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου.

Σύμφωνα με τον περί Δημοσιονομικής Ευθύνης και Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμο (Ν.20(Ι)/2014), οι Προϋπολογισμοί των κρατικών οργανισμών και των οντοτήτων Γενικής Κυβέρνησης πρέπει να κατατίθενται στη Βουλή των Αντιπροσώπων το αργότερο τρεις μήνες πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους αναφοράς.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του ημερ. 18.5.2017, ενέκρινε χρονοδιάγραμμα για την ετοιμασία και κατάθεση των Προϋπολογισμών των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Ακολούθως, το Υπουργείο Οικονομικών, με εγκύκλια επιστολή του, ημερ. 12.6.2017, ενημέρωσε τους Γενικούς Διευθυντές των Υπουργείων, μεταξύ άλλων θεμάτων, για το εν λόγω χρονοδιάγραμμα, καλώντας τους να μεριμνήσουν, ώστε αυτό να τηρηθεί από τους οργανισμούς που εμπίπτουν κάτω από την αρμοδιότητά τους.

Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα, οι Προϋπολογισμοί των ΝΠΔΔ για το 2018 έπρεπε να είχαν κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων το αργότερο μέχρι τις 2.10.2017. Ωστόσο, από σχετική κατάσταση που ετοιμάστηκε από τη Διεύθυνση Προϋπολογισμού του Υπουργείου Οικονομικών διαπιστώθηκε ότι μέχρι τις 2.10.2017, από τους 41 οργανισμούς για τους οποίους θα έπρεπε να είχαν κατατεθεί οι Προϋπολογισμοί στη Βουλή των Αντιπροσώπων για το 2018, κατατέθηκαν μόνο για τον ένα, ενώ οι υπόλοιποι κατατέθηκαν με καθυστέρηση, μεταξύ 6.10.2017 και 22.6.2018. Επίσης, ενώ σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα οι Προϋπολογισμοί των ΝΠΔΔ έπρεπε να υποβληθούν στο Υπουργείο Οικονομικών μέχρι τις 20.7.2017, το χρονοδιάγραμμα τηρήθηκε μόνο για πέντε οργανισμούς, ενώ οι υπόλοιποι 36 υποβλήθηκαν μέχρι και τις 25.5.2018.

Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η καθυστέρηση που παρατηρείται και η οποία αποτελεί παράβαση της πιο πάνω νομοθεσίας, είναι ένα διαχρονικό πρόβλημα που, όπως έχουμε διαπιστώσει, οφείλεται κυρίως στο ότι αρκετοί οργανισμοί καθυστερούν να υποβάλουν τους Προϋπολογισμούς στα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία ή και να ανταποκριθούν έγκαιρα στα ερωτήματα που προκύπτουν, καθώς επίσης και στη μη άμεση εξέταση των Προϋπολογισμών από τα αρμόδια Υπουργεία. Σημειώνεται ότι σε περιπτώσεις εντοπισμού αποκλίσεων από τις κατευθυντήριες γραμμές για καταρτισμό των Προϋπολογισμών από τους διάφορους οργανισμούς αναλώνεται χρόνος σε συζητήσεις μεταξύ των οργανισμών και της Διεύθυνσης Προϋπολογισμού του Υπουργείου, με ανάλογες επιπτώσεις στο χρονοδιάγραμμα υποβολής/έγκρισής τους. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι, ενώ η υποβολή των Προϋπολογισμών των οργανισμών στα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία έπρεπε να γίνει μέχρι 30.6.2017, η σχετική εγκύκλιος του Υπουργείου Οικονομικών εκδόθηκε στις 12.6.2017, δηλαδή μόνο περίπου δύο εβδομάδες πριν την προθεσμία υποβολής.

Συστάσεις: Έγινε εισήγηση όπως:

(α) Μελετηθεί το ενδεχόμενο περαιτέρω επιμόρφωσης των αρμόδιων λειτουργών των οργανισμών, αναφορικά με την ετοιμασία των Προϋπολογισμών, έτσι ώστε να περιορίζονται οι εκ των υστέρων διορθώσεις και τροποποιήσεις, οι οποίες προκαλούν σημαντικές καθυστερήσεις.

(β) Εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες του Υπουργείου Οικονομικών προς τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία, για έγκαιρη και ορθή υποβολή των Προϋπολογισμών των οργανισμών.

Στην απαντητική επιστολή του, ημερ.7.8.2019, το Υπουργείο Οικονομικών μάς ενημέρωσε ότι στο πλαίσιο αποφυγής των καθυστερήσεων στην υποβολή των Προϋπολογισμών των ΝΠΔΔ, η Διεύθυνση Προϋπολογισμού του Υπουργείου Οικονομικών έλαβε εντός του 2019 τα ακόλουθα μέτρα για την έγκαιρη ετοιμασία των ετήσιων Προϋπολογισμών για το 2020 και του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου 2020-2022:

(α) Πραγματοποίηση συνάντησης στις 21.2.2019 με όλους τους οργανισμούς, κατά την οποία επεξηγήθηκε η ετοιμασία των Προϋπολογισμών σε τριετή βάση, ο στρατηγικός σχεδιασμός και σύνδεσή του με τον Προϋπολογισμό. Τονίστηκε για άλλη μια φορά η ανάγκη της έγκαιρης ετοιμασίας των Προϋπολογισμών των ΝΠΔΔ και υποβολή τους στη Βουλή των Αντιπροσώπων, με βάση τα χρονοδιαγράμματα που προβλέπει το Σύνταγμα και η σχετική νομοθεσία.

(β) Υποβολή προς το Υπουργικό Συμβούλιο σχετικής με τα απαιτούμενα χρονοδιαγράμματα πρότασης. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφασή του αρ. 87.226, ημερ. 9.4.2019, ενέκρινε το ακόλουθο χρονοδιάγραμμα υποβολής των Προϋπολογισμών των ΝΠΔΔ:

- (i) Υποβολή στο καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργείο, το αργότερο μέχρι 15 Ιουλίου.
- (ii) Υποβολή στο Υπουργείο Οικονομικών, το αργότερο μέχρι 16 Αυγούστου.
- (iii) Υποβολή στο Υπουργικό Συμβούλιο, το αργότερο μέχρι 20 Σεπτεμβρίου.
- (iv) Κατάθεση στη Βουλή των Αντιπροσώπων, το αργότερο μέχρι 2 Οκτωβρίου.

(γ) Έκδοση σχετικής εγκυκλίου για ετοιμασία των Προϋπολογισμών των οργανισμών στις 5.6.2019, όπου περιλήφθηκαν και τα σχετικά χρονοδιαγράμματα για την υποβολή τους.

Επιπρόσθετα, το Υπουργείο Οικονομικών, μας πληροφόρησε ότι η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού κάλεσε όλα τα ΝΠΔΔ σε συνεδρία στις 8.7.2019, υπό την προεδρία του Πρόεδρου της Βουλής των Αντιπροσώπων, κατά την οποία ο Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων ανέφερε ότι δεν θα γίνονται δεχτοί για εξέταση/συζήτηση Προϋπολογισμοί που θα υποβάλλονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού εκπρόθεσμα.

8. Μετατροπή δημοσίων συμβάσεων για μίσθωση υπηρεσιών, σε συμβάσεις εργοδοτούμενων αορίστου χρόνου.

(α) Το πιο πάνω θέμα, το οποίο συζητήθηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων στις 7.3.2017, είχε απασχολήσει την Υπηρεσία μας από το 2015, η οποία προχώρησε σε διερεύνηση και απέστειλε επιστολές στον Υπουργό Οικονομικών, σε σχέση με τον χειρισμό του θέματος, το οποίο

ενδέχεται να επηρεάζει σημαντικά τα δημοσιονομικά του Κράτους, ζητώντας συγκεκριμένη πληροφόρηση, η οποία ωστόσο δεν μας παρασχέθηκε.

Από τη διερεύνηση του πιο πάνω θέματος, διαφάνηκε ότι αρκετά άτομα με συμβόλαια μίσθωσης υπηρεσιών, υπέβαλαν παράπονο στον Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αναφορικά με το καθεστώς απασχόλησής τους. Ο Διευθυντής, μετά από διερεύνηση των δεδομένων της κάθε περίπτωσης, στο πλαίσιο των εξουσιών που του παρέχει ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμος, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο τρόπος και οι συνθήκες απασχόλησής τους παραπέμπουν σε καθεστώς μισθωτού και όχι αυτοεργοδοτούμενου. Ως αποτέλεσμα, οι συμβάσεις των επηρεαζομένων μετατράπηκαν, από συμβάσεις μίσθωσης υπηρεσιών, σε συμβάσεις εργοδοτούμενων αορίστου χρόνου.

Σημειώνεται ότι οι συνολικές περιπτώσεις που εξέτασε ο Διευθυντής Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων και κατέληξε στο ίδιο συμπέρασμα, ανέρχονταν μέχρι τα μέσα του 2014 σε 40 (δεν μας δόθηκαν στοιχεία για την μετέπειτα περίοδο). Δεδομένης της σοβαρότητας του θέματος, λόγω των σοβαρών νομικών πτυχών, αλλά και των συνεπειών του στα δημοσιονομικά του Κράτους, συστήθηκε με την επιστολή μας προς τον Υπουργό Οικονομικών, ημερ. 9.4.2015, όπως εκδοθεί, χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση, σχετική εγκύκλιος για ρύθμιση του θέματος με τέτοιες ασφαλιστικές δικλίδες, ώστε να τερματιστεί αμέσως η τακτική της παράκαμψης της πολιτικής απαγόρευσης νέων προσλήψεων μέσω της καταχρηστικής απασχόλησης προσωπικού με μίσθωση υπηρεσιών, με τρόπο και καθήκοντα που να προσομοιάζουν με καθεστώς μισθωτού.

Το Υπουργείο Οικονομικών εξέδωσε την εγκύκλιο αρ. 1517, ημερ. 14.5.2015, η οποία τροποποιήθηκε από την εγκύκλιο με αρ. 1532, ημερ. 11.2.2016. Με τις εν λόγω εγκυκλίους, το Υπουργείο Οικονομικών, πέραν της αναφοράς που κάνει στην προηγούμενη του εγκύκλιο για το ίδιο θέμα (εγκύκλιος αρ.1372, ημερ. 17.9.2008), απηύθυνε εκ νέου αυστηρές συστάσεις για απαρέγκλιτη τήρηση των διαδικασιών κατά τη σύναψη και εκτέλεση των συμβάσεων για αγορά/μίσθωση υπηρεσιών, ώστε το καθεστώς του ανάδοχου τέτοιας σύμβασης να μην παραπέμπει σε καθεστώς μισθωτού προσώπου, καλώντας τους οικείους Γενικούς Διευθυντές Υπουργείων και τους Προϊσταμένους των Ανεξάρτητων Υπηρεσιών όπως φροντίσουν για την τήρηση των εν λόγω οδηγιών στα Τμήματα/Υπηρεσίες που υπάγονται σε αυτούς. Υπογράμμισε δε, ότι σε περίπτωση παραβίασης των εν λόγω διαδικασιών, που θα έχουν ως αποτέλεσμα ο Διευθυντής των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων να καταλήξει στο πόρισμα ότι το καθεστώς του ανάδοχου τέτοιας σύμβασης παραπέμπει σε καθεστώς μισθωτού προσώπου, θα εξετάζεται θέμα αστικής ή ποινικής ευθύνης και επιπρόσθετα πειθαρχικής ευθύνης των ελεγχόντων λειτουργών ή και άλλων εμπλεκόμενων λειτουργών που δεν τηρούν τις οδηγίες που αφορούν στη σύναψη και παρακολούθηση των συμβάσεων για αγορά/μίσθωση υπηρεσιών. Διευκρίνισε, επίσης, ότι οποιαδήποτε ζητήματα τίθενται και αφορούν στο θέμα της μετατροπής συμβάσεων για αγορά/μίσθωση υπηρεσιών σε αορίστου χρόνου δεν θα διαβιβάζονται στο Υπουργείο Οικονομικών/Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (ΤΔΔΠ), αλλά θα πρέπει να εξετάζονται από τους οικείους Γενικούς Διευθυντές και Προϊσταμένους των Ανεξάρτητων Υπηρεσιών.

Η Υπηρεσία μας, σε διάφορες επιστολές της προς το Υπουργείο Οικονομικών, αλλά και στην Ειδική Έκθεσή της για τον έλεγχο του Υπουργείου Οικονομικών ημερ. 12.2.2018, εξέφρασε την άποψη ότι η εξέταση τέτοιων θεμάτων μπορεί να γίνεται μεν από τους οικείους Γενικούς Διευθυντές και Προϊσταμένους των Ανεξάρτητων Υπηρεσιών, ωστόσο το Υπουργείο Οικονομικών/ΤΔΔΠ θα πρέπει να τυγχάνει

πλήρους και ολοκληρωμένης ενημέρωσης, τόσο διότι το θέμα είναι σοβαρό και ενδεχόμενοι λανθασμένοι χειρισμοί επηρεάζουν τα δημοσιονομικά του Κράτους, με σημαντικό κόστος για πολλά χρόνια, όσο και για σκοπούς διασφάλισης ότι επιτυγχάνεται ο σκοπός των σχετικών εγκυκλίων του Υπουργείου Οικονομικών, μέσω της παρακολούθησης της εφαρμογής τους. Ανέφερε επίσης ότι θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι, όπου οι εγκύκλιοι αυτές δεν εφαρμόζονται, θα κινούνται από τους Γενικούς Διευθυντές και Προϊσταμένους των Ανεξάρτητων Υπηρεσιών οι διαδικασίες έρευνας για διαπίστωση κατά πόσον υπάρχουν αστικές/ποινικές/πειθαρχικές ευθύνες, όπως προνοείται στην εγκύκλιο του 2015, που σκοπό έχει τον τερματισμό της εκμετάλλευσης του εργαλείου μίσθωσης υπηρεσιών και ότι θα πρέπει το πόρισμα των εν λόγω ερευνών να γνωστοποιείται στο Υπουργείο Οικονομικών/ΤΔΔΠ.

Ωστόσο, επισημάνθηκε ότι στην περίπτωση που η πιο πάνω ευθύνη για μετατροπή της σύμβασης υπηρεσιών σε καθεστώς αορίστου χρόνου βαραίνει Γενικό Διευθυντή Υπουργείου ή Προϊστάμενο Ανεξάρτητης Υπηρεσίας, είναι ευνόητο ότι δεν θα κινούνται οι διαδικασίες έρευνας. Επομένως, οι πιο πάνω οδηγίες του Υπουργείου Οικονομικών δεν είναι σε όλες τις περιπτώσεις εφαρμόσιμες και ως εκ τούτου δεν θα εξυπηρετείται πλήρως ο σκοπός της έκδοσής τους.

Σύσταση: Έγινε εισήγηση όπως το Υπουργείο Οικονομικών επανεξετάσει το συγκεκριμένο θέμα και μελετήσει το ενδεχόμενο να καθορίσει ανεξάρτητη επιτροπή για εξέταση των περιπτώσεων για σκοπούς απόδοσης ευθυνών.

(β) Με επιστολή της Υπηρεσίας μας προς το ΤΔΔΠ, ημερ. 18.4.2018, ζητήθηκε πληροφόρηση για το κατά πόσο προσωπικό που απασχολείται με μίσθωση υπηρεσιών και του οποίου η σύμβαση είχε διακοπεί, έχει μετατραπεί σε έκτακτο αορίστου χρόνου και πόσες είναι οι περιπτώσεις αυτές, διαβιβάζοντάς του επιστολή δικηγορικού γραφείου, ημερ. 5.2.2018, η οποία συντάχθηκε στο πλαίσιο καταγγελίας που του υποβλήθηκε, και η οποία κοινοποιήθηκε στην Υπηρεσία μας για σκοπούς ενημέρωσης. Σύμφωνα με την εν λόγω επιστολή «σε περίπτωση που ένα πρόσωπο έχει διακόψει τη σύμβαση παροχής υπηρεσιών δεν νοείται η μετατροπή του σε εργοδοτούμενο απλώς και μόνο λόγω απόφασης των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων ότι η σύμβαση ήταν εργασίας και όχι παροχής υπηρεσιών. Η παραίτηση υπαλλήλου πάντοτε έχει τις ίδιες συνέπειες και δεν μπορεί να αναβιώνει η εργασιακή σχέση ...». Το ΤΔΔΠ, μας απάντησε στις 26.4.2018 ότι δεν διέθετε στοιχεία και ότι η μετατροπή του καθεστώτος απασχόλησης για σκοπούς συμμόρφωσης με γνωμάτευση του Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων αποτελεί αρμοδιότητα της οικείας αρμόδιας αρχής.

Στη συνέχεια, η Υπηρεσία μας με επιστολή της προς τα Υπουργεία/Τμήματα/Υπηρεσίες/Ανεξάρτητες Αρχές, ημερ. 11.6.2018, ζήτησε ενημέρωση κατά πόσο προσωπικό που απασχολήθηκε στα Τμήματα/Υπηρεσίες τους έχει μετατραπεί σε καθεστώς αορίστου χρόνου και πόσες είναι οι περιπτώσεις αυτές.

Μέχρι σήμερα έχει ληφθεί απάντηση από όλους τους αποδέκτες, με εξαίρεση δύο Υπουργεία. Από τις απαντήσεις διαπιστώθηκε ότι 33 συμβάσεις μίσθωσης υπηρεσιών μετατράπηκαν σε καθεστώς αορίστου χρόνου, εκ των οποίων οι 10 ενδεχομένως να συμπεριλαμβάνονται στις 40 που εξετάστηκαν από τον Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων μέχρι τα μέσα του 2014, που αναφέρονται πιο πάνω. Επιπρόσθετα, εκκρεμούν για εξέταση δύο περιπτώσεις, ενώ για άλλη μια περίπτωση αναμένεται η απόφαση του Δικαστηρίου.

Σημειώνεται ότι, παρά τα πιο πάνω, δεν φαίνεται να λήφθηκαν σε καμία περίπτωση οποιαδήποτε μέτρα για απόδοση ευθυνών, ως οι πρόνοιες των εγκυκλίων του Υπουργείου Οικονομικών.

Πρόσφατα, με σκοπό τον περιορισμό του προβλήματος και την καλύτερη παρακολούθησή του, το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρία του, ημερ. 13.2.2019, αποφάσισε να εγκρίνει τον χειρισμό θεμάτων που αφορούν στη μετατροπή δημοσίων συμβάσεων για αγορά/μίσθωση υπηρεσιών σε συμβάσεις εργοδοτούμενων αορίστου χρόνου σε επίπεδο Υπουργείων/Ανεξάρτητων Υπηρεσιών. Το περιεχόμενο της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου γνωστοποιήθηκε με την εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών αρ. 1588, ημερ. 22.3.2019. Συγκεκριμένα, στην Απόφαση διευκρινίζεται ότι τυχόν πόρισμα του Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων για ύπαρξη σχέσης εργοδότη-εργοδοτούμενου μεταξύ των συμβαλλομένων μερών δεν θα πρέπει να εκλαμβάνεται ότι συνεπάγεται την αυτόματη μετατροπή του καθεστώτος απασχόλησης σε αορίστου χρόνου. Σε κάθε τέτοια περίπτωση θα πρέπει να διεξάγεται ενδελεχής έρευνα από το αρμόδιο Υπουργείο/Ανεξάρτητη Υπηρεσία ως προς τον λόγο/αντικείμενο σύναψης της εν λόγω σύμβασης προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσο συντρέχουν τυχόν αντικειμενικοί λόγοι ως αυτοί απαριθμούνται στο άρθρο 7(2) του περί Εργοδοτούμενων με Εργασία Ορισμένου Χρόνου (Απαγόρευση Δυσμενούς Μεταχείρισης) Νόμου του 2003 έως 2018 οι οποίοι δικαιολογούν τη μη μετατροπή της εν λόγω σύμβασης σε αορίστου χρόνου, ακόμη και αν έχουν συμπληρωθεί 30 μήνες απασχόλησης.

Στην εγκύκλιο αναφέρονται επίσης και οι ενέργειες στις οποίες θα πρέπει να προβαίνουν τα Υπουργεία/Ανεξάρτητες Υπηρεσίες στην περίπτωση που αποφασίζεται ότι ενδείκνυται μετατροπή του καθεστώτος απασχόλησης σε αορίστου χρόνου.

Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι η επιστολή με την οποία ο υπάλληλος πληροφορείται ότι καθίσταται εργοδοτούμενος αορίστου χρόνου θα πρέπει να κοινοποιείται στο ΤΔΔΠ για σκοπούς ενημέρωσης του μηχανογραφικού μητρώου που τηρεί.

Επιπλέον, εφίσταται η προσοχή στην υποχρέωση που έχουν τα Υπουργεία/Τμήματα/Υπηρεσίες να μην συνάπτουν συμβάσεις αγοράς/μίσθωσης υπηρεσιών μέσω των οποίων να δημιουργείται υπαλληλική σχέση μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, παραπέμποντας στις προηγούμενες του εγκυκλίου τις οποίες πρέπει να συμβουλευονται και να τηρούν.

Τέλος, ζητήθηκε όπως τα Υπουργεία ενημερώσουν τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου συμπεριλαμβανομένων και των Τοπικών Αρχών Αυτοδιοίκησης για τις πρόνοιες της εγκυκλίου.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας, λόγω της σοβαρότητας του θέματος το οποίο εξακολουθεί να υφίσταται, θεωρεί ότι το Υπουργείο Οικονομικών οφείλει να παρακολουθεί το θέμα σε συνεχή βάση και να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται ότι δεν θα υπογραφούν/ανανεωθούν ξανά συμβάσεις με προβληματικές πρόνοιες και ότι όπου είναι σε ισχύ τέτοιες συμβάσεις και δεν έχουν παρέλθει 30 μήνες απασχόλησης θα τερματιστούν εφόσον οι σχετικοί όροι το επιτρέπουν. Το θέμα ενδεχομένως να αποδειχθεί ακόμα πιο σοβαρό αν ληφθούν στοιχεία και από τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και τις Τοπικές Αρχές Αυτοδιοίκησης. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι, στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου έγινε μετατροπή του καθεστώτος απασχόλησης, από μίσθωση υπηρεσιών σε αορίστου χρόνου, σε έξι περιπτώσεις, ενώ εκκρεμεί η εξέταση άλλων δέκα αιτημάτων.

Επίσης, έγινε εισήγηση για παρακολούθηση και τήρηση μητρώου και για Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και για Τοπικές Αρχές Αυτοδιοίκησης.

Όπως μας πληροφόρησε το Υπουργείο Οικονομικών, το ΤΔΔΠ κρίνει ότι ο περαιτέρω χειρισμός των συστάσεων μας δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητές του, καθότι αυτές σχετίζονται με τις δημόσιες συμβάσεις.

Κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, εφόσον το θέμα έχει σημαντική οικονομική πτυχή, εμπίπτει και στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Οικονομικών, εφόσον το Κράτος θα επιβαρύνεται με πρόσθετο κόστος είτε απευθείας είτε μέσω της κρατικής χορηγίας προς τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και τις Τοπικές Αρχές Αυτοδιοίκησης, λόγω της μετατροπής δημοσίων συμβάσεων για μίσθωση υπηρεσιών σε συμβάσεις εργοδοτούμενων αορίστου χρόνου.

9. Τροχαία σύγκρουση με κυβερνητικό όχημα.

Όπως αναφέρεται και στην επιστολή μας για το 2016, στις 5.5.2009, Γενικός Διευθυντής (ΓΔ) που σήμερα έχει αφυπηρητήσει, οδηγούσε υπηρεσιακό όχημα και φθάνοντας στην συμβολή δύο δρόμων η οποία ελέγχεται από φώτα τροχαίας, εισήλθε στη διασταύρωση ενώ ο φωτεινός σηματοδότης έδειχνε κόκκινο, και συγκρούστηκε με άλλο ιδιωτικό όχημα. Ο πρώην ΓΔ διώχθηκε ποινικά και παραδέχθηκε ενοχή ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας, το οποίο του επέβαλε ποινή προστίμου €250 και 2 βαθμούς ποινής.

Από τη σύγκρουση προκλήθηκαν μόνο υλικές ζημιές και σύμφωνα με εκτίμηση του Τμήματος Οδικών Μεταφορών, η ζημιά στο ιδιωτικό όχημα ήταν ύψους €11.864, ενώ στο υπηρεσιακό όχημα ανήλθε στις €7.500.

Η Νομική Υπηρεσία ενημέρωσε τον πρώην ΓΔ στις 29.2.2012 ότι ο οδηγός του ιδιωτικού οχήματος καταχώρησε αγωγή με την οποία αξιώνει το ποσό των €12.149, εκ των οποίων το ποσό των €11.864 αφορά στη ζημιά του οχήματός του, καταλήγοντας ότι λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών κάτω από τις οποίες επισυνέβη το ατύχημα, καθώς επίσης και την παραδοχή του ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας, είναι ορθό και δίκαιο όπως, τουλάχιστον τα έξοδα που αφορούν στη ζημιά του ιδιωτικού οχήματος, καταβληθούν από τον ίδιο.

Στις 27.3.2012, ο πρώην ΓΔ απάντησε στον Γενικό Εισαγγελέα αναφέροντας, μεταξύ άλλων, τους προβληματισμούς του σχετικά με την πρακτική να επωμίζονται οι κρατικοί υπάλληλοι τις ζημιές που μπορεί να προκληθούν εξ υπαιτιότητάς τους, εφόσον τα κυβερνητικά οχήματα δεν ασφαρίζονται και ενημερώνοντάς τον ότι θεωρούσε ότι δεν είχε υποχρέωση να καταβάλει το πιο πάνω ποσό. Επίσης ανέφερε πως το όλο θέμα χρήζει ευρύτερου προβληματισμού, μελέτης και διαβούλευσης με την εμπλοκή, όχι μόνο της Νομικής Υπηρεσίας, αλλά και του Υπουργείου Οικονομικών, του Εφόρου Εσωτερικού Ελέγχου, του Γενικού Ελεγκτή και της ΠΑΣΥΔΥ.

Λόγω μη ανταπόκρισης στην πιο πάνω επιστολή, ο πρώην ΓΔ επανήλθε με νέα επιστολή προς το Υπουργείο Οικονομικών ημερ. 4.3.2015.

Στις 17.2.2015, το Υπουργείο Οικονομικών πληροφόρησε τον Γενικό Εισαγγελέα ότι το Υπουργείο Οικονομικών είχε εγκρίνει την εισήγησή του για καταβολή στον ενάγοντα του ποσού των €11.285, πλέον €1.287 για δικηγορικά έξοδα, πλέον ΦΠΑ, αλλά το εν λόγω ποσό να καταβληθεί από τον πρώην ΓΔ, δηλαδή να αποκόπτεται από τον μισθό του μηνιαίως το ποσό των €1.000 μέχρι εξοφλήσεως ολόκληρου του ποσού.

Σημειώνεται ότι σε εσωτερικό σημείωμα του Υπουργείου Οικονομικών ημερ. 12.2.2015, αναφέρεται ότι η Νομική Υπηρεσία εξέφρασε την άποψη ότι δεν ήταν προς το συμφέρον της Δημοκρατίας η εκδίκαση της υπόθεσης και ως εκ τούτου

εισηγήθηκε όπως το Υπουργείο Οικονομικών αποδεχτεί τον διακανονισμό, ο οποίος υπό τις περιστάσεις ήταν λογικός και δίκαιος.

Στις 29.4.2015, ο Γενικός Εισαγγελέας σε απάντησή του προς το Γενικό Λογιστήριο, με σκοπό την έκδοση εγκυκλίου αναφορικά με τη διενέργεια συμψηφισμού με τον μισθό του δημόσιου υπαλλήλου στις περιπτώσεις που προκύπτουν αποζημιώσεις λόγω αλόγιστης και επικίνδυνης οδήγησης, ανέφερε ότι ο άμεσος συμψηφισμός της οποιασδήποτε δαπάνης με τον μισθό δημόσιου λειτουργού δεν είναι δυνατός με βάση τον περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και τον περί του Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμο, Ν.38(Ι)/2014. Επιπρόσθετα, συμπέρανε ότι η διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται είναι η καταχώριση αγωγής εναντίον του εμπλεκόμενου οδηγού και όχι η αυτόματη αποκοπή από τον μισθό δημόσιου λειτουργού. Τέλος, εξέφρασε την άποψη ότι η αποκοπή ποσού από τον μισθό δημόσιου λειτουργού χωρίς τη συμφωνία του υπαλλήλου ή χωρίς καθορισμό του ποσού μέσω δικαστικής διαδικασίας δεν είναι επιτρεπτή.

Στις 8.5.2015, η Νομική Υπηρεσία με επιστολή της πληροφόρησε το Υπουργείο Οικονομικών ότι ο ενάγων, με επιστολή του ημερ. 12.3.2015, αξιώνει αυξημένα ποσά (€13.000 ως ειδικές αποζημιώσεις συμπεριλαμβανομένου του τόκου από 26.3.2012 και ποσό €2.000 συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ με νόμιμο τόκο για δικηγορικά έξοδα από την ημέρα έκδοσης της απόφασης), αναφέροντας ότι τα δικηγορικά έξοδα κρίνονται λογικά.

Στις 15.5.2015 το Υπουργείο Οικονομικών πληροφόρησε τη Νομική Υπηρεσία ότι δεν συμφωνεί με την καταβολή του ποσού των €13.000, αντί του προτεινόμενου ποσού των €11.285. Επίσης ανέφερε ότι, αφού έλαβε υπόψη τις πολλές εμφανίσεις και αναβολές ακροάσεων στο Δικαστήριο, εγκρίνει την καταβολή του ποσού των €2.000 συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ για δικηγορικά έξοδα.

Όπως διαπιστώθηκε, μέχρι σήμερα, και παρά την πάροδο μεγάλου χρονικού διαστήματος το οποίο υπερβαίνει τα 10 έτη, το θέμα δεν έχει ακόμα διευθετηθεί, αφού, όπως πληροφορηθήκαμε, δεν έχουν ακόμα καταβληθεί τα οφειλόμενα ποσά στον ενάγοντα, ούτε έχει εισπραχθεί οποιοδήποτε ποσό από τον πρώην ΓΔ.

Η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως ενημερωθεί για τις ενέργειες στις οποίες προτίθεται να προβεί το Υπουργείο Οικονομικών, ώστε το θέμα να επιλυθεί οριστικά, καθώς και για τους λόγους που μέχρι σήμερα δεν καταβλήθηκε στον ενάγοντα και δεν εισπράχθηκε από τον πρώην ΓΔ οποιοδήποτε ποσό.

(β) Με αφορμή την πιο πάνω περίπτωση, στις 27.11.2015, έγινε συνάντηση στη Νομική Υπηρεσία στην παρουσία του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών και του Διευθυντή του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού για το θέμα της εμπλοκής κρατικών υπαλλήλων σε τροχαία δυστυχήματα με κυβερνητικά οχήματα. Στη συνάντηση συμφωνήθηκε όπως το Υπουργείο Οικονομικών εξετάσει το ενδεχόμενο ιδιωτικής ασφάλισης των κρατικών αξιωματούχων και Γενικών Διευθυντών αναφορικά με τυχόν εμπλοκή τους σε τροχαία δυστυχήματα.

Στις 25.2.2016, το Υπουργείο Οικονομικών ζήτησε τις απόψεις του Γενικού Ελεγκτή, του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, της Γενικής Λογίστριας και του Εφόρου Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών. Η Υπηρεσία μας, με επιστολή της, ημερ. 24.3.2016, πληροφόρησε το Υπουργείο Οικονομικών ότι συμφωνεί με την άποψη του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων ότι τυχόν απόφαση για αλλαγή της υφιστάμενης πρακτικής

θα πρέπει να είναι προϊόν μελέτης προσθέτοντας ότι, για λόγους αρχής, διαφωνεί με την προνομιακή μεταχείριση των κρατικών αξιωματούχων και την απαλλαγή τους από την ευθύνη σε περιπτώσεις αλόγιστης και επικίνδυνης συμπεριφοράς.

Στην επιστολή μας για το 2016 είχαμε εισηγηθεί τη λήψη των αναγκαίων ενεργειών, σύμφωνα και με τις γνωματεύσεις/απόψεις του Γενικού Εισαγγελέα, ώστε να μην παραμένει το θέμα σε εκκρεμότητα. Παρόλο που το Υπουργείο Οικονομικών μας πληροφόρησε ότι, σε συνεργασία με άλλες εμπλεκόμενες Υπηρεσίες, θα προχωρούσε, ως η εισήγησή μας, στη λήψη των αναγκαίων δράσεων για επίλυση του θέματος, εντούτοις αυτό εξακολουθεί να υφίσταται.

Η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως ενημερωθεί για τις προθέσεις του Υπουργείου, αναφορικά με το θέμα.

Στην απαντητική του επιστολή, ημερ. 7.8.2019, το Υπουργείο Οικονομικών, μας πληροφόρησε ότι δεν εκκρεμούν οποιεσδήποτε ενέργειες από μέρους του, εφόσον με βάση τη σχετική νομοθεσία δεν είναι δυνατό να γίνει συμψηφισμός της οποιασδήποτε δαπάνης με τον μισθό δημοσίου λειτουργού.

Επιπρόσθετα, μας πληροφόρησε ότι η καταβολή αποζημίωσης στον παραπονούμενο αφορά αποκλειστικά το Υπουργείο στο οποίο υπηρετούσε ο πρώην ΓΔ κατά τον χρόνο του δυστυχήματος, το οποίο θα πρέπει να διαβιβάσει σχετικό αίτημα στο Γενικό Λογιστήριο.

Αναφορικά με τα πιο πάνω, η Υπηρεσία μας απέστειλε στο Υπουργείο ξεχωριστή επιστολή, επισημαίνοντας ότι από το 2009 μέχρι και το 2016, το θέμα τύγγανε χειρισμού από το ίδιο, χωρίς την εμπλοκή του Υπουργείου στο οποίο ήταν τοποθετημένος ο ΓΔ και χωρίς να λαμβάνει οριστικές αποφάσεις, με αποτέλεσμα αυτό να εκκρεμεί μέχρι σήμερα και ότι το Υπουργείο Οικονομικών θα πρέπει να αποταθεί στη Νομική Υπηρεσία για εξέταση ενδεχόμενης αστικής ευθύνης του ΓΔ.

10. Ωφελήματα προσωπικού Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ).

Όπως αναφέρεται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2014 και στην Ειδική Έκθεσή μας για τον έλεγχο του Υπουργείου Οικονομικών για το έτος 2016, από έλεγχο της Υπηρεσίας μας σε διάφορα ΝΠΔΔ, διαπιστώθηκε ότι σε αρκετά από αυτά, τα διάφορα παρεμφερή ωφελήματα προσωπικού που αφορούν σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, κάλυψη τόκων δανείων, άλλες παροχές και σε Ταμείο Προνοίας, δεν είχαν διαφοροποιηθεί, παρά τις δύσκολες οικονομικές συνθήκες της χώρας και παρέμεναν ανομοιόμορφα, σε σύγκριση με τον δημόσιο τομέα. Συγκεκριμένα, παραχωρείτο ιδιωτική ιατροφαρμακευτική περίθαλψη με πλήρη κάλυψη του κόστους της από τον οργανισμό, χωρίς συνεισφορά του υπαλλήλου και χωρίς οριοθέτηση της μέγιστης εισφοράς του εργοδότη. Όσον αφορά στο Ταμείο Προνοίας, σε πολλούς οργανισμούς ο εργοδότης εξακολουθούσε να συνεισφέρει ψηλό ποσοστό επί των απολαβών των υπαλλήλων, το οποίο έφθανε σε κάποιες περιπτώσεις το 13%.

Στην απάντησή του το Υπουργείο Οικονομικών αναφέρθηκε μόνο στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, πληροφορώντας μας ότι ανέκαθεν η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των υπαλλήλων των οργανισμών του ευρύτερου δημόσιου τομέα γινόταν με διαφορετικούς όρους απ' αυτούς που ίσχυαν για τους δημόσιους και άλλους κρατικούς υπαλλήλους. Διευκρίνισε επίσης ότι, σε ότι αφορά τα κρατικά νοσηλευτήρια, η παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των υπαλλήλων του ευρύτερου δημόσιου τομέα γίνεται βάσει ειδικής ρύθμισης που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο με πληρωμή από τους οργανισμούς των

τελών που καθορίστηκαν και αναθεωρούνται κατά καιρούς από το Υπουργικό Συμβούλιο, καθώς και με συμπληρωματικά Σχέδια/Ταμεία Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης που καλύπτουν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη σε ιδιωτικά νοσηλευτήρια, χωρίς όμως, στις πλείστες περιπτώσεις, την καταβολή υποχρεωτικής συνεισφοράς από τους υπαλλήλους. Αυτή η ρύθμιση δεν διαφοροποιήθηκε καθ' οιονδήποτε τρόπο μετά την εφαρμογή της ρύθμισης για υποχρεωτική συνεισφορά 1,5% από τους κρατικούς υπαλλήλους.

Όπως διαπιστώθηκε, η πιο πάνω ανομοιομορφία στα παρεμφερή ωφελήματα εξακολουθεί να υφίσταται, αφού στη Συμφωνία Πλαίσιο που υπογράφηκε από τον Υπουργό Οικονομικών και τις Συντεχνίες για την περίοδο 1.1.2015-31.12.2018 δεν γίνεται οποιαδήποτε αναφορά στα παρεμφερή ωφελήματα.

Επίσης διαπιστώθηκε ότι το Υπουργείο Οικονομικών επιτρέπει στα ΝΠΔΔ τη διατήρηση Σχεδίων Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης παράλληλα με το Γενικό Σχέδιο Υγείας.

Ως αποτέλεσμα, το Κράτος, μέσω της κρατικής χορηγίας, συνεισφέρει για το προσωπικό των ΝΠΔΔ και για το Γενικό Σύστημα Υγείας και για τα Σχέδια Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης. Όσον αφορά στα ΝΠΔΔ που δεν λαμβάνουν κρατική χορηγία, αυτή η συνεισφορά καλύπτεται από τα τέλη που επιβάλλουν για τις υπηρεσίες που προφέρουν, τα οποία ενδεχομένως είναι αυξημένα.

Συστάσεις:

(α) Όπως αναφέρεται και στην Ετήσια Έκθεσή μας για το 2014 και στην Ειδική Έκθεση για τον έλεγχο του Υπουργείου Οικονομικών για το 2016, θέση της Υπηρεσίας μας είναι ο σεβασμός των υπογεγραμμένων συλλογικών συμβάσεων εργασίας και όχι η καταστρατήγησή τους. Ωστόσο, εκφράσαμε την άποψη ότι η Κυβέρνηση, ως το ένα μέρος της Συμφωνίας Πλαίσιο, έχει υποχρέωση να καθορίσει συνετά τη δική της θέση την οποία θα προβάλλει και θα προσπαθήσει να πετύχει στα πλαίσια των σχετικών διαπραγματεύσεων για υπογραφή της Συμφωνίας Πλαίσιο για την ανανέωση συλλογικών συμβάσεων, ώστε τα ωφελήματα των υπαλλήλων του ευρύτερου δημόσιου τομέα να είναι ομοιόμορφα υπό όμοιες συνθήκες, και να συμβάλλουν στην απάλειψη στρεβλώσεων και κακών πρακτικών, ιδιαίτερα για το νεοεισερχόμενο προσωπικό, που συνεπάγονται άνιση και άδικη μεταχείριση των διαφόρων εργοδοτούμενων στο δημόσιο τομέα.

(β) Αναφορικά με το θέμα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, θεωρούμε ότι ενόψει της καθολικής εφαρμογής του Γενικού Συστήματος Υγείας από 1.3.2019, για την οποία ο σχετικός Νόμος προνοεί για υποχρεωτική καταβολή εισφορών από κάθε μισθωτό και εργοδότη, το Υπουργείο Οικονομικών θα πρέπει να εξετάσει εκ νέου το θέμα της επιβάρυνσης των Προϋπολογισμών των οργανισμών του ευρύτερου δημόσιου τομέα με το πρόσθετο κόστος λειτουργίας των υφιστάμενων Σχεδίων/Ταμείων Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης στους οργανισμούς.

Όπως πληροφορηθήκαμε από το Υπουργείο Οικονομικών, έχει ληφθεί Απόφαση από το Υπουργικό Συμβούλιο, με αρ. 87.118 και ημερ. 15.3.2019, με την οποία τα Διοικητικά Συμβούλια των εν λόγω Οργανισμών καλούνται:

(α) Να προσαρμόσουν τα υφιστάμενα σχέδια ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης του προσωπικού τους, λαμβάνοντας υπόψη τις καλύψεις της πρώτης φάσης εφαρμογής του Γενικού Συστήματος Υγείας (1.6.2019 - 31.5.2020),

(β) Να προχωρήσουν σε κατάργηση των σχεδίων ιατροφαρμακευτικής περιθαλψης που εφαρμόζουν από την 1.6.2020, με την πλήρη εφαρμογή του Γενικού Συστήματος Υγείας και,

(γ) Να προσαρμόσουν ανάλογα τους οικείους προϋπολογισμούς τους.

Όσον αφορά στα άλλα ωφελήματα προσωπικού που αναφέρονται και για τα οποία υπάρχει ανομοιομορφία, το Υπουργείο Οικονομικών δεν έκανε οποιοδήποτε σχόλιο στην απαντητική του επιστολή.

11. Χορηγία προς το πολιτικό κόμμα Ενωμένοι Δημοκράτες (ΕΔΗ).

Το Υπουργείο Οικονομικών με Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου, παραχωρεί κάθε χρόνο οικονομική βοήθεια στο πολιτικό κόμμα ΕΔΗ για κάλυψη της ετήσιας συνδρομής τους στο Κόμμα των Φιλελευθέρων και Δημοκρατών για την Ευρώπη «ALDEParty», στο οποίο είναι μέλος. Για το 2017, το Υπουργείο Οικονομικών κατέβαλε στο πολιτικό κόμμα ΕΔΗ το ποσό των €5.300 από το κονδύλι 03099 «Έκτακτα» βάσει της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 82.664 ημερ. 25.5.2017.

Σημειώνεται ότι με βάση το άρθρο 4 του περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμου (Ν.175(Ι)/2012), όπως αυτός τροποποιήθηκε, τα πολιτικά κόμματα, τα οποία είναι εγγεγραμμένα στο Μητρώο Κομμάτων, είτε είναι κοινοβουλευτικά κόμματα είτε όχι, νοουμένου ότι πληρούν τις προϋποθέσεις του Νόμου, δικαιούνται κρατική χρηματοδότηση το ύψος της οποίας καθορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο. Για τα μη κοινοβουλευτικά κόμματα, η χρηματοδότηση παρέχεται για αντιμετώπιση μέρους των εκλογικών τους δαπανών. Το πολιτικό κόμμα ΕΔΗ δεν λαμβάνει την πιο πάνω κρατική επιχορήγηση λόγω του ότι δεν είναι εγγεγραμμένο στο Μητρώο Πολιτικών Κομμάτων, δεν κατέρχεται στις εκλογές και δεν έχει ενεργό παρουσία στη δημόσια ζωή.

Σύσταση: Έγινε και πάλι εισήγηση όπως τερματιστεί η οικονομική βοήθεια προς το πολιτικό κόμμα ΕΔΗ.

12. Ενοίκια πληρωτέα.

Το Υπουργείο Οικονομικών ενοικιάζει από ιδιωτική εταιρεία αποθήκες για τη στέγαση των Υπηρεσιών Κρατικών Αγορών και Προμηθειών (ΥΚΑΠ) στη Λεμεσό. Σύμφωνα με το ενοικιαστήριο συμβόλαιο, το ετήσιο ενοίκιο ανέρχεται σε €66.000 το οποίο ήταν προπληρωτέο σε ίσες τριμηνιαίες πληρωμές, για περίοδο δύο ετών, από 1.10.2015-30.9.2017 με δικαίωμα παράτασης της ενοικίασης για δύο περιόδους των δύο ετών.

Όπως αναφέρεται και στην Ειδική Έκθεσή μας για το 2016, η ιδιοκτήτρια εταιρεία δεν ικανοποίησε τον όρο στην παράγραφο 3 του ενοικιαστηρίου συμβολαίου, για εξασφάλιση Άδειας Τελικής Έγκρισης και Άδειας Χρήσης του υποστατικού ως αποθήκες μέχρι τις 8.8.2016. Ως εκ τούτου, οι ΥΚΑΠ ζήτησαν οδηγίες από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Μεταφορών Επικοινωνιών και Έργων, ο οποίος ήταν και Πρόεδρος του Κεντρικού Φορέα Στέγασης Κρατικών Υπηρεσιών (ΚΦΣΚΠ) - ο ΚΦΣΚΠ καταργήθηκε με την Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 83.750, ημερ. 22.11.2017 – και εισηγήθηκαν όπως δοθεί παράταση οκτώ μηνών στον ιδιοκτήτη για εξασφάλιση των αδειών, λόγω του ότι οι αποθήκες στον συγκεκριμένο χώρο λειτουργούσαν πολύ αποτελεσματικά. Ο Γενικός Διευθυντής (Πρόεδρος του ΚΦΣΚΠ) με επιστολή του προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ημερ. 6.12.2016, παραχώρησε έγκριση για εξεύρεση νέου κτηρίου με διαδικασία ανοικτής προκήρυξης για μεταστέγαση των αποθηκών των ΥΚΑΠ.

Όπως πληροφορηθήκαμε κατά τον προηγούμενο έλεγχο, γίνονταν προσπάθειες για μεταφορά των αποθηκών των ΥΚΑΠ στις αποθήκες της Επιτροπής Σιτηρών στη Λεμεσό, οι οποίες δεν χρησιμοποιούνταν και για τον λόγο αυτό δεν προκηρύχθηκε διαγωνισμός για την εξεύρεση νέου χώρου. Όμως, όπως ενημερωθήκαμε κατά τον πρόσφατο έλεγχο, οι αποθήκες της Επιτροπής Σιτηρών στη Λεμεσό χρήζουν μεγάλων επιδιορθώσεων και κρίθηκαν ως ακατάλληλες. Συνεπώς, στη συνεδρία του ΚΦΣΚΥ ημερ. 20.10.2017, αποφασίστηκε όπως δοθεί έγκριση στο Υπουργείο Οικονομικών για προκήρυξη νέου διαγωνισμού για εξεύρεση κατάλληλων υποστατικών για στέγαση των ΥΚΑΠ στη Λεμεσό, αφού προηγηθεί κτηριολογική μελέτη. Σημειώνεται ότι το εν λόγω κτηριολογικό πρόγραμμα υποβλήθηκε από το Τμήμα Δημοσίων Έργων στον Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Οικονομικών στις 11.1.2018.

Παρά την πάροδο ενάμιση έτους από την υποβολή του κτηριολογικού προγράμματος, οι αποθήκες των ΥΚΑΠ στη Λεμεσό εξακολουθούν να στεγάζονται στο εν λόγω ενοικιαζόμενο κτήριο.

Αναφορικά με την πιο πάνω ενοικίαση παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Οι ενοικιαζόμενες αποθήκες βρίσκονται εντός δύο βιομηχανικών οικοπέδων στην Κυβερνητική Βιομηχανική Περιοχή ΚΒΠ Λεμεσού, τα οποία το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ) έχει εκμισθώσει σε ιδιωτική εταιρεία το 1976, για την εγκατάσταση μονάδας κατασκευής υφαντών σάκων και η εν λόγω εταιρεία έχει ενοικιάσει με έγκριση του ΥΕΕΒ μέρος των υποστατικών της στις ΥΚΑΠ και σε άλλη ιδιωτική εταιρεία.

Όπως επανειλημμένα αναφέρεται σε σχετικές επιστολές της Υπηρεσίας μας προς το ΥΕΕΒ, σε αρκετές περιπτώσεις μισθωτές δεν ενδιαφέρονται να λειτουργούν πλέον τις βιομηχανικές τους μονάδες στις ΚΒΠ και αντ'αυτού επιλέγουν να υπενοικιάζουν τα βιομηχανικά τεμάχια (μαζί με τα ανεγερθέντα κτήρια), εισπράττοντας πολλαπλάσια χρηματικά ποσά σε σχέση με το ενοίκιο που καταβάλλουν στο ΥΕΕΒ, ουσιαστικά ενεργώντας εν είδει κτηματομεσίτη. Η εν λόγω περίπτωση αποτελεί ακόμα ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα κερδοσκοπικής εκμετάλλευσης των βιομηχανικών περιοχών, αφού το ετήσιο μίσθωμα που καταβάλλεται στο Κράτος ανέρχεται συνολικά σε €2.877, ενώ όπως αναφέρεται και πιο πάνω, το ενοίκιο που εισπράττει από το Κράτος ανέρχεται σε €66.000.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί σκανδαλώδες το Κράτος να παραχωρεί γη έναντι (χαμηλού) ενοικίου με στόχο την ανάπτυξη της βιομηχανίας και ο ενοικιαστής να την υπενοικιάζει – και δη σε κυβερνητικό Τμήμα – εισπράττοντας ενοίκιο κατά 2.194 % ψηλότερο από αυτό που ο ίδιος καταβάλλει, χωρίς μάλιστα να εξυπηρετείται ο αρχικός σκοπός λειτουργίας των βιομηχανικών περιοχών. Η τεράστια διαφορά μεταξύ των δύο ενοικίων, θεωρούμε ότι δεν οφείλεται αποκλειστικά στον αποθηκευτικό χώρο που έχει ανεγερθεί στο βιομηχανικό τεμάχιο και ενοικιάζεται από τις ΥΚΑΠ, αλλά προφανώς οφείλεται στη μη επιβολή του αγοραίου ενοικίου από το ΥΕΕΒ και ενδεχομένως, στο υπερβολικά ψηλό ενοίκιο που συμφωνήθηκε μεταξύ των ΥΚΑΠ και της εταιρείας.

(β) Στις 5.7.2017 η εταιρεία με επιστολή της ενημέρωσε τον ΚΦΣΚΥ, ότι είχε εγκριθεί νομοθεσία για αλλαγή χρήσης βιομηχανικών μονάδων ως αποθηκών και επομένως δεν υπήρχε ανάγκη για να προβεί σε άλλες ενέργειες σχετικά με το θέμα αυτό. Από τον φάκελο της υπόθεσης φαίνεται ότι το ΚΦΣΚΥ δεν σχολίασε την πιο πάνω επιστολή.

(γ) Σε ερώτημα της ιδιοκτήτριας εταιρείας κατά πόσο το ενοικιαστήριο συμβόλαιο θα ανανεωνόταν μετά τη λήξη του στις 30.9.2017, οι ΥΚΑΠ απάντησαν στις 22.6.2017 ότι ανέμεναν απόφαση του ΚΦΣΚΥ και θα την ενημέρωναν, κάτι που τελικά δεν έγινε. Όπως διαπιστώθηκε, οι ΥΚΑΠ εξακολουθούσαν να πληρώνουν το ενοίκιο χωρίς ανανέωση της συμφωνίας ενοικίασης.

Στη συνέχεια και αφού δεν έλαβε απάντηση, η ιδιοκτήτρια εταιρεία απέστειλε επιστολή ημερ. 30.8.2018 προς τον καταργηθέντα ΚΦΣΚΥ, με την οποία ενημέρωνε ότι η συμφωνία ενοικίασης των υποστατικών ανανεώνεται αυτόματα, αφού δεν είχε λάβει οποιαδήποτε γραπτή ενημέρωση, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 9 του αναφερόμενου ενοικιαστήριου εγγράφου. Επίσης, η ιδιοκτήτρια εταιρεία ανέφερε ότι το ενοίκιο για την περίοδο 1.10.2018 - 30.9.2020 θα αυξανόταν κατά 8%, σύμφωνα με την παράγραφο 12 του ενοικιαστήριου εγγράφου, συνεπώς το νέο ενοίκιο ανερχόταν σε €5.940 μηνιαίως, δηλαδή σε €71.280 ετησίως.

Κατά την άποψή μας, οι πιο πάνω αναφορές της ιδιοκτήτριας εταιρείας είναι λανθασμένες, για τους ακόλουθους λόγους:

Στην παράγραφο 9 του ενοικιαστήριου εγγράφου αναφέρεται ότι «ο ενοικιαστής έχει το δικαίωμα να παρατείνει την ενοικίαση για δύο περιόδους των δύο ετών. Η παράταση της περιόδου ενοικίασης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τέσσερα χρόνια. Για κάθε περίοδο το δικαίωμα θα ασκείται από τον ενοικιαστή με την παροχή γραπτής ειδοποίησης προς τον ιδιοκτήτη τουλάχιστον τρεις μήνες πριν τη λήξη της αρχικής ή της παραταθείσας περιόδου ενοικίασης. Η διάταξη αυτή τίθεται σε ισχύ μόνο με την εκ των προτέρων έγκριση του Κεντρικού Φορέα Στέγασης Κρατικών Υπηρεσιών».

Συνεπώς, η παράγραφος 9 δεν αναφέρεται σε αυτόματη ανανέωση σε περίπτωση που δεν ληφθεί ενημέρωση από τον ενοικιαστή. Όμως, το γεγονός ότι ο ενοικιαστής συνέχιζε να παραμένει στο υποστατικό και να πληρώνει ενοίκιο, χωρίς να ενημερώσει τον ιδιοκτήτη για τις προθέσεις του για παράταση της περιόδου ενοικίασης μετά τη δίχρονη ενοικίαση που έληξε 30.9.2017, παραπέμπει σε σιωπηρή αποδοχή.

Επίσης, στην παράγραφο 12 του ενοικιαστήριου εγγράφου αναφέρεται ότι «με την παρέλευση της πρώτης τρίχρονης περιόδου ενοικίασης το ποσό του ενοικίου δύναται να αυξομειώνεται ανά 2 χρόνια μετά από διαπραγμάτευση του ενοικιαστή με τον ιδιοκτήτη. Το ποσοστό αύξησης κυμαίνεται από μηδέν μέχρι 8%. Το ποσοστό μείωσης συμφωνείται μεταξύ του ενοικιαστή και του ιδιοκτήτη. Το ποσοστό αύξησης και το ποσοστό μείωσης πρέπει να εγκριθούν εκ των προτέρων από τον Κεντρικό Φορέα Στέγασης Κρατικών Υπηρεσιών».

Όπως φαίνεται, η ιδιοκτήτρια εταιρεία αποφάσισε μονομερώς την επιβολή της μέγιστης αύξησης του ποσοστού των 8% και απλά ενημέρωσε τον ενοικιαστή. Μέχρι την ημερομηνία ελέγχου του συγκεκριμένου θέματος το Υπουργείο Οικονομικών δεν είχε ασχοληθεί με το θέμα αυτό.

Η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως ενημερωθεί κατά πόσο το Υπουργείο Οικονομικών αποδέχτηκε την αύξηση του ενοικίου κατά 8% χωρίς διαπραγμάτευση ή εάν καθορίστηκε μικρότερο ποσοστό μετά από διαπραγμάτευση.

Όπως πληροφορηθήκαμε από το Υπουργείο Οικονομικών, η ιδιοκτήτρια εταιρεία, μέσω του δικηγόρου της, απέστειλε επιστολή ημερ. 9.5.2019, με την οποία διαβίβασε έκθεση ιδιώτη εκτιμητή ακινήτων και υπέβαλε αίτημα ανανέωσης του συμβολαίου και αύξησης του μισθώματος. Οι ΥΚΑΠ, σε απαντητική επιστολή ημερ. 28.5.2019, ζήτησαν από την ιδιοκτήτρια εταιρεία έγγραφο που αφορούν το υποστατικό όπως

πολεοδομική και οικοδομική άδεια, πιστοποιητικό τελικής έγκρισης, πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης, προδιαγραφές κλπ., χωρίς μέχρι στιγμής να υπάρξει ανταπόκριση.

Συστάσεις:

(α) Έγινε σύσταση όπως προωθηθούν άμεσα ενέργειες για εξεύρεση νέου χώρου στέγασης, αφού με βάση γνώματευση του Γενικού Εισαγγελέα, η ενοικίαση και χρήση υποστατικών, χωρίς αυτά να έχουν άδεια τελικής έγκρισης και χρήσης, συνιστά ποινικό αδίκημα και εκ μέρους του χρήστη.

Όπως πληροφορηθήκαμε από το Υπουργείο Οικονομικών, στο πλαίσιο της αλλαγής του τρόπου προμήθειας αγαθών μέσα από τις συμφωνίες πλαίσιο, τις οποίες χειρίζεται το Γενικό Λογιστήριο, αξιολογεί και επανεξετάζει γενικότερα τον ρόλο που διαδραματίζουν οι ΥΚΑΠ, δεδομένου ότι τόσο ο όγκος εργασίας τους όσο και το προσωπικό τους έχει μειωθεί σημαντικά.

Στο πλαίσιο αυτό και δεδομένων των ιδιαίτερων συνθηκών που περιβάλλουν την Επαρχιακή Αποθήκη Λεμεσού, το Υπουργείο Οικονομικών είχε καταβάλει προσπάθειες για εξεύρεση άλλης κατάλληλης αποθήκης, χωρίς όμως αποτέλεσμα, δεδομένων της αυξημένης ζήτησης, των υψηλών ενοικίων και των ουσιωδών περιορισμών που τίθενται όσον αφορά τις προδιαγραφές τους. Εντούτοις, οι προσπάθειες για εξεύρεση άλλης αποθήκης θα συνεχιστούν, ενώ παράλληλα πρόκειται να δρομολογηθεί η διαδικασία για την εκκαθάριση του βραδυκίνητου αποθέματος, με την ολοκλήρωση της οποίας θα καταδειχθούν οι πραγματικές ανάγκες σε αποθηκευτικό χώρο.

Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι, μετά τη λήψη της απαντητικής επιστολής του Υπουργείου Οικονομικών ημερ. 7.8.2019, λήφθηκε στην Υπηρεσία μας αντίγραφο της Τελικής Έκθεσης της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου για τη διενέργεια φυσικής θεώρησης της εν λόγω αποθήκης ημερ. 30.8.2019, η οποία διενεργήθηκε μετά από σχετικό αίτημα του Υπουργείου Οικονομικών στο πλαίσιο της εξέτασης του ρόλου των ΥΚΑΠ.

(β) Επισημάνθηκε ότι πρέπει να επιλέγονται εξ αρχής μόνο αδειούχα υποστατικά για τις ανάγκες στέγασης των Κρατικών Υπηρεσιών, διότι η εξεύρεση νέου χώρου και η μεταστέγαση συνεπάγονται μεγάλο κόστος και δημιουργούνται προβλήματα στην εξυπηρέτηση, στην προκειμένη περίπτωση των όσων προμηθεύονται υλικά από τις αποθήκες.

(γ) Οι Κρατικές Υπηρεσίες δεν πρέπει να ενοικιάζουν για δική τους χρήση, υποστατικά τα οποία κατασκευάστηκαν από ιδιώτες σε κυβερνητική γη που τους έχει εκμισθωθεί για συγκεκριμένους σκοπούς έναντι ενοικίου χαμηλότερου από το αγοραίο, ώστε να μην επιτρέπεται η κακοδιαχείριση της δημόσιας περιουσίας και η κερδοσκοπία ιδιωτικών συμφερόντων εις βάρος του δημοσίου.

13. Πληρωμές για το Κέντρο Οικονομικών Ερευνών (ΚΟΕ) του Πανεπιστημίου Κύπρου.

(α) Το ΚΟΕ υπάγεται στο Τμήμα Οικονομικών της Σχολής Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης και η λειτουργία του διέπεται από τους περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Ίδρυση Ερευνητικών Μονάδων) Τροποποιητικούς Κανονισμούς του 1991 έως 2014 και τους περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Ερευνητικές Μονάδες) (Γενικούς) Κανονισμούς του 1999 και 2010. Στόχος του είναι η προαγωγή της επιστημονικής γνώσης στα οικονομικά, κυρίως σε θέματα που ενδιαφέρουν την Κύπρο και διοικείται από το Συμβούλιο και το Ακαδημαϊκό

Συμβούλιο. Το Συμβούλιο απαρτίζεται από εκπροσώπους του Πανεπιστημίου Κύπρου, συμπεριλαμβανομένου και του Διευθυντή του ΚΟΕ, της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου, του Υπουργείου Οικονομικών, της Γενικής Διεύθυνσης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Συντονισμού και Ανάπτυξης και του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, οι οποίοι στηρίζουν οικονομικά το ΚΟΕ. Ο ρόλος του Συμβουλίου είναι συμβουλευτικός και στηρίζει το έργο του ΚΟΕ τόσο εντός όσο και εκτός του Πανεπιστημίου.

Το Ακαδημαϊκό Συμβούλιο απαρτίζεται από τους υπεύθυνους των ερευνητικών προγραμμάτων και άλλους ακαδημαϊκούς εποπτεύει τη λειτουργία του ΚΟΕ.

(β) Εντός του 2017 διενεργήθηκαν δύο πληρωμές προς το Πανεπιστήμιο Κύπρου για λογαριασμό του ΚΟΕ, πανομοιότυπες με αυτές που είχαν διενεργηθεί εντός του 2016, και για τις οποίες είχε γίνει αναφορά στην Ειδική Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2016, αρ.ΥΟ/01/2018, ημερ. 12.2.2018, ως ακολούθως:

- (i)** Στις 31.10.2017 πληρώθηκε το ποσό των €25.929 από το κονδύλι 0301300556 «Μελέτες και έρευνες», το οποίο, σύμφωνα με επιστολή του ΚΟΕ, ημερ. 18.10.2017, αφορούσε στη συνεισφορά του Υπουργείου Οικονομικών με βάση συμφωνία για τη διεκπεραίωση της έρευνας «Business and Consumer Surveys» το 2016, που διεξάγεται από το ΚΟΕ και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Όπως αναφέρεται στην Έκθεση Πεπραγμένων 2016 και στον Προγραμματισμό 2017, η πιο πάνω έρευνα ξεκίνησε τον Μάιο του 2015 και αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Απρίλιο του 2021.
- (ii)** Στις 8.3.2017 καταβλήθηκε το ποσό των €114.760 από το κονδύλι 0301200625 «Συμμετοχή σε οικονομικές έρευνες». Σύμφωνα με επιστολή του ΚΟΕ ημερ. 16.2.2017, ποσό €94.760 αφορούσε στην εισφορά του Υπουργείου Οικονομικών και το υπόλοιπο ποσό ύψους €20.000, σύμφωνα και με εσωτερικό σημείωμα του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 17.2.2016, στη χρηματοδότηση συγκεκριμένης έρευνας για την επέκταση των προβλέψεων σε κλάδους της οικονομίας. Όπως πληροφορηθήκαμε, το ποσό των €94.760 αποτελεί την ετήσια εισφορά του Υπουργείου Οικονομικών προς το ΚΟΕ.

Αναφορικά με τις πιο πάνω πληρωμές παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i)** Δεν κατέστη δυνατό να εντοπιστεί η προαναφερόμενη στο (α) πιο πάνω συμφωνία, η οποία, όπως πληροφορηθήκαμε μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου, είναι προφορική.
- (ii)** Δεν εντοπίστηκαν στοιχεία που να τεκμηριώνουν τη λογικότητα του ύψους της ετήσιας εισφοράς η οποία ανέρχεται σε €94.760, δεδομένου ότι υπάρχουν και άλλοι χρηματοδότες, παρά μόνο ένα σημείωμα του αρμόδιου Οικονομικού Διευθυντή και του τότε Συμβούλου που χειριζόταν το εν λόγω θέμα, ημερ. 26.10.2010, στο οποίο γινόταν αναφορά, μεταξύ άλλων, ότι η εισφορά της Κυβέρνησης στο ΚΟΕ είναι περίπου €102.520, ποσό το οποίο είχε εγκριθεί από τον Γενικό Διευθυντή.
- (iii)** Δεν είναι ξεκάθαρο γιατί οι πιο πάνω πληρωμές έγιναν από δύο κονδύλια, ενώ όπως φαίνεται οι χρεώσεις αφορούν σε παρόμοιας φύσης δαπάνη.

- (iv) Δεν κατέστη δυνατό κατά τον έλεγχο να εντοπιστούν στοιχεία που να τεκμηριώνουν τον έλεγχο που διενεργεί το Υπουργείο αναφορικά με τα ποσά που καταβάλλει στο ΚΟΕ.

Συστάσεις:

(α) Έγινε εισήγηση όπως το Υπουργείο Οικονομικών εξετάσει το ενδεχόμενο σύναψης γραπτής συμφωνίας με το ΚΟΕ, στην οποία να συμπεριληφθούν οι προϋποθέσεις της χρηματοδότησης του ΚΟΕ, καθώς και πρόνοια για τερματισμό της συμφωνίας όταν το Υπουργείο το κρίνει σκόπιμο.

(β) Έγινε εισήγηση όπως το Υπουργείο, ως μέλος του Συμβουλίου του ΚΟΕ, λαμβάνει γνώση για το ύψος της χρηματοδότησης που λαμβάνει το ΚΟΕ από τα άλλα μέλη του Συμβουλίου.

(γ) Έγινε εισήγηση όπως επανεξεταστεί και τεκμηριωθεί το ύψος της ετήσιας εισφοράς προς το ΚΟΕ.

(δ) Έγινε εισήγηση όπως η χρηματοδότηση των ερευνών χρεώνεται στο ίδιο κονδύλι δαπανών.

(ε) Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να εφαρμόζονται οι πρόνοιες των άρθρων 24 έως 28 του Νόμου Ν38(Ι)/2014 που διέτουν και ρυθμίζουν το θέμα των κρατικών χορηγιών.

Με την απαντητική επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών ημερ. 7.8.2019, πληροφορηθήκαμε ότι συμφωνεί με τις συστάσεις της Υπηρεσίας μας στα (α) – (γ) και ότι θα εξετάσει το ενδεχόμενο σύναψης γραπτής συμφωνίας με το ΚΟΕ (με προϋποθέσεις χρηματοδότησης, πρόνοια για τερματισμό της συμφωνίας όπως και επανεξέταση/τεκμηρίωση του ύψους της ετήσιας χορηγίας) και ότι θα ζητηθεί όπως το Υπουργείο Οικονομικών λαμβάνει γνώση για τη χρηματοδότηση που λαμβάνει το ΚΟΕ από τα άλλα μέλη του Συμβουλίου.

Επιπρόσθετα, πληροφορηθήκαμε ότι αναφορικά με τη σύσταση (δ), το ένα εκ των δύο κονδυλίων θα καταργηθεί και η χρηματοδότηση των ερευνών θα χρεώνεται στο ίδιο κονδύλι δαπανών.

Σχετικά με τη σύσταση (ε), το Υπουργείο Οικονομικών μας ανέφερε ότι εφαρμόζονται όλες οι πρόνοιες των άρθρων 24 έως 28 του Νόμου Ν38(Ι)/2004 που διέτουν και ρυθμίζουν το θέμα των κρατικών χορηγιών

14. Κονδύλι 0301200531 «Συνέδρια, σεμινάρια στο εξωτερικό».

Το πιο πάνω κονδύλι αφορά κατά κύριο λόγο στο κόστος των υπηρεσιακών ταξιδιών στο εξωτερικό.

Σχετικά παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Στο Υπουργείο Οικονομικών δεν έχει καθοριστεί διαδικασία για εξασφάλιση προσφορών για αεροπορικά εισιτήρια από ταξιδιωτικούς πράκτορες, αλλά κατά κανόνα ο κάθε λειτουργός διευθετεί τα αεροπορικά εισιτήρια για τα υπηρεσιακά του ταξίδια είτε μέσω διαδικτύου, τακτική που ακολουθεί η πλειονότητα των λειτουργών, είτε από ταξιδιωτικά γραφεία της προτίμησής του. Η αγορά εισιτηρίων από το διαδίκτυο καθιστά αδύνατη τη σύγκριση τιμών από το λογιστήριο του Υπουργείου, για επιβεβαίωση της εξασφάλισης της πιο οικονομικά συμφέρουσας επιλογής, αφού το διαδίκτυο δεν παρέχει πρόσβαση σε προηγούμενες τιμές, οι οποίες συνεχώς αλλάζουν.

Στην απαντητική επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών ημερ. 7.8.2019 αναφέρεται ότι η σύγκριση τιμών (προσφορών) δεν προσφέρει στο Λογιστήριο του Υπουργείου Οικονομικών διαβεβαίωση ότι έχει επιλεγεί η πιο συμφέρουσα τιμή για τους ακόλουθους λόγους:

- (i) Το χρονικό διάστημα, περίπου μιας βδομάδας, που μεσολαβεί μεταξύ μιας προσφοράς και της ολοκλήρωσης της διαδικασίας έγκρισης από τον οικείο προϊστάμενο καθιστά συνήθως τις προσφερόμενες τιμές και τη σειρά κατάταξης ξεπερασμένες διότι οι τιμές είναι πλέον γρήγορα μεταβαλλόμενες και υπάρχουν απεριόριστες επιλογές πτήσεων και δρομολογίων.
- (ii) Εφόσον το δρομολόγιο επιλέγεται από τον λειτουργό που θα ταξιδέψει και οι επιλογές δρομολογίων είναι πολλές, ο κάθε λειτουργός είναι αναμενόμενο να υποβάλει προσφορές οι οποίες προωθούν την τελική του επιλογή εφόσον δεν περιορίζεται σε συγκεκριμένο δρομολόγιο ή ώρες πτήσεων κλπ.
- (iii) Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι η αγορά εισιτηρίων από το διαδίκτυο συνήθως είναι φθηνότερη από την αγορά μέσω ταξιδιωτικών γραφείων, τα οποία χρεώνουν προμήθεια και ως εκ τούτου δεν θεωρείται θεμιτή η απαγόρευση του.

Γενικά το Υπουργείο Οικονομικών, όπως μας πληροφόρησε, θεωρεί ότι η διαδικασία της παροχής προσφορών, δυσχεραίνει τη διαδικασία έγκρισης/διευθέτησης ταξιδιών στο εξωτερικό, δημιουργεί πρόσθετη γραφειοκρατία στο Λογιστήριο του Υπουργείου Οικονομικών, και δεν εξασφαλίζει την επιλογή της πιο οικονομικά συμφέρουσας λύσης.

(β) Αναφορικά με το κόστος διανυκτέρευσης, διαπιστώθηκε ότι σε πολλές περιπτώσεις εγκρίνεται από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών εκ των προτέρων, μετά από σχετικό αίτημα του λειτουργού, η κάλυψη των πραγματικών εξόδων διανυκτέρευσης, τα οποία ξεπερνούν το ανώτατο όριο του εγκεκριμένου επιδόματος για τη χώρα/πόλη προορισμού, με το αιτιολογικό είτε ότι αυτά ήταν τα φθηνότερα που μπορούσαν να εξευρεθούν είτε ότι ήταν καθορισμένα από τους διοργανωτές. Με βάση την παράγραφο 3(3) του Παραρτήματος Β΄ Μέρους ΙΙ – Γενικές Διατάξεις της εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών με αρ. 1311, ημερ. 4.5.2006, στο τέλος Ιουνίου και στο τέλος Δεκεμβρίου κάθε έτους θα πρέπει να διαβιβάζεται στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (ΤΔΔΠ) κατάσταση των περιπτώσεων για τις οποίες αποφασίστηκε η υιοθέτηση ειδικών ρυθμίσεων (καταβολή πραγματικών εξόδων διανυκτέρευσης), μαζί με σύντομη περιγραφή των λόγων που επέβαλαν τις ρυθμίσεις αυτές. Όπως πληροφορηθήκαμε από το Λογιστήριο του Υπουργείου, η κατάσταση αυτή δεν ετοιμάστηκε για το 2017.

Ενδεικτικά αναφέρθηκε το δελτίο πληρωμής αρ. 207875 ημερ. 2.11.2017, όπου το σύνολο του επιπρόσθετου κόστους ανήλθε στα €2.023 και τα δελτία πληρωμής αρ. 209074-209075 ημερ. 24.11.2017, όπου το σύνολο του επιπρόσθετου επιδόματος ανήλθε σε €3.180. Επισημαίνεται ότι, παρόλο που για το επιπρόσθετο κόστος, ζητήθηκε η εκ των προτέρων έγκριση από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, ως οι πρόνοιες της εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών αρ. 1311 ημερ. 4.5.2006, μέσω υπηρεσιακών σημειωμάτων, δεν γινόταν σε αυτά αναφορά στο ύψος του επιπρόσθετου κόστους. Επίσης, όπως διαπιστώθηκε, στο σημείωμα προς τον Γενικό Διευθυντή επισυνάφθηκε κατάλογος των ξενοδοχείων που προτάθηκαν από τους διοργανωτές των συνεδρίων, χωρίς όμως να αναφέρονται οι τιμές του καθενός.

(γ) Επισημάνθηκε ότι, ενώ στον αρχικό Προϋπολογισμό για το 2017, η πρόνοια για το συγκεκριμένο κονδύλι ανερχόταν σε €135.000, η πραγματική δαπάνη ανήλθε σε €206.146 ξεπερνώντας έτσι το ποσό του εγκεκριμένου Προϋπολογισμού κατά €71.146. Η διαφορά καλύφθηκε από το σύνολο των πιστώσεων της ομάδας.

(δ) Σε ορισμένες περιπτώσεις, όπου η κράτηση ξενοδοχείου έγινε μέσω πρακτορείου, δεν προσκομίστηκε φωτοαντίγραφο του διατακτικού του πρακτορείου για την κράτηση στο συγκεκριμένο ξενοδοχείο, ως η πρόνοια της παραγράφου 8(2) του Μέρους ΙΙ - Γενικές Διατάξεις του Παραρτήματος Β΄ της εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών αρ. 1311, ημερ. 4.5.2006.

(ε) Με τα δελτία πληρωμής αρ. 209074, ημερ. 24.11.2017 και αρ. 209075, ημερ. 24.11.2017, καταβλήθηκε συνολικό ποσό ύψους €9.406,58 σε Ανώτερο Οικονομικό Λειτουργό (κλίμακα Α13+2), για υπηρεσιακό ταξίδι στην Ουάσινγκτον και στο Λουξεμβούργο σχετικά με τρεις διαφορετικές συναντήσεις, στις 11-12 Οκτωβρίου 2017, στις 12-15 Οκτωβρίου 2017 και στις 17-18 Οκτωβρίου 2017.

Όπως διαπιστώθηκε, ο λειτουργός ταξίδεψε σε επιχειρηματική θέση για τη διαδρομή «Λάρνακα – Βιέννη – Ουάσινγκτον» στις 9.10.2017 και «Ουάσινγκτον – Βιέννη – Λουξεμβούργο – Βιέννη - Λάρνακα» στις 17-18.10.2017 και το κόστος του αεροπορικού εισιτηρίου ανήλθε σε €4.250,58. Το κόστος ανακτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ). Σύμφωνα με την εγκύκλιο του Γενικού Λογιστηρίου αρ. 1766, ημερ. 15.6.2017, «Ταξίδια στο εξωτερικό σε επιχειρηματικές θέσεις θα μπορούν να πραγματοποιούνται μόνο στις ακόλουθες περιπτώσεις ... (γ) Ταξίδια Αξιωματούχων και άλλων Κρατικών Λειτουργών στα οποία τα κόστη καλύπτονται από θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων Οργανισμών». Ωστόσο, όπως αναφέρεται σε ηλεκτρονική αλληλογραφία του Λογιστηρίου του Υπουργείου με το Γενικό Λογιστήριο, η θέση του ΤΔΔΠ, είναι ότι κρατικοί λειτουργοί δικαιούνται να ταξιδεύουν σε επιχειρηματική θέση μόνο στις περιπτώσεις όπου τα εισιτήρια πληρώνονται απευθείας από τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων Οργανισμών και όχι στις περιπτώσεις ανάκτησης.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, στις κατευθυντήριες γραμμές που έστειλε η ΕΤΕπ για τις εν λόγω συναντήσεις αναφέρεται ότι θα κάλυπτε το κόστος για ένα εισιτήριο μετ'επιστροφής σε επιχειρηματική θέση.

(στ) Εντοπίστηκαν περιπτώσεις καταβολής πρόσθετου κόστους αεροπορικού εισιτηρίου επιχειρηματικής θέσης σε μη δικαιούχο προσωπικό με βάση τις πρόνοιες της εγκυκλίου αρ. 1765, ημερ. 2.5.2017, που ίσχυε τότε και ρύθμιζε το εν λόγω θέμα. Ενδεικτικά αναφέρεται το ένταλμα πληρωμής αρ. 202708 ημερ. 13.7.2017 για υπηρεσιακό ταξίδι στη Μόσχα κατά την περίοδο 28 - 31.5.2017, όπου τρεις λειτουργοί, ταξίδεψαν σε επιχειρηματική θέση κατά την επιστροφή τους στη Κύπρο στις 31.5.2017.

Όπως μας αναφέρθηκε, ο λόγος ήταν η μη εξεύρεση οικονομικής θέσης, γεγονός όμως που δεν τεκμηριώνεται στους σχετικούς φακέλους.

Συστάσεις:

(α) Έγινε εισήγηση όπως το Υπουργείο Οικονομικών καθορίσει με εγκύκλιό του τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται για την εξεύρεση αεροπορικών εισιτηρίων για υπηρεσιακά ταξίδια, υπερατλαντικά και μη, ώστε να ακολουθείται ομοιόμορφη διαδικασία σε όλη τη δημόσια υπηρεσία.

Στην απαντητική επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών ημερ. 7.8.2019, αναφέρεται ότι σε συνεργασία με το ΤΔΔΠ προτίθεται να επανεξετάσει το συγκεκριμένο θέμα.

(β) Έγινε εισήγηση όπως καταβληθούν προσπάθειες περιορισμού των περιπτώσεων όπου εγκρίνονται επιδόματα διανυκτέρευσης πέραν του μέγιστου επιδόματος ανά περίπτωση, μόνο στις περιπτώσεις όπου είναι απολύτως απαραίτητο και όπως στα σχετικά σημειώματα, που υποβάλλονται εκ των προτέρων στον Γενικό Διευθυντή για έγκριση, καταγράφεται και το πρόσθετο κόστος.

Επίσης, έγινε υπόδειξη ότι το Λογιστήριο του Υπουργείου οφείλει να υποβάλλει στο ΤΔΔΠ την κατάσταση που προβλέπεται στην παράγραφο 3(3) του Παραρτήματος Β' Μέρος ΙΙ – Γενικές Διατάξεις της εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών με αρ. 1311, ημερ. 4.5.2006.

Στην απαντητική επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών αναφέρεται ότι η έγκριση επιδομάτων διανυκτέρευσης πέραν του μέγιστου επιδόματος συμβαίνει συνήθως λόγω περιορισμένων επιλογών για διαμονή, καθώς και του κατά καιρούς χαμηλού για ορισμένους προορισμούς ύψους του επιδόματος διαμονής. Επιπρόσθετα, αναφέρθηκε ότι η παραχώρηση έγκρισης για επίδομα διανυκτέρευσης πέραν του ορίου θα γίνεται στο μέλλον με φειδώ και μόνο για τις εξαιρέσεις που προνοούνται στην Εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών με αρ. 1311/ 04.05.2006 (παράγραφος 3(2) των Διατάξεων). Επιπλέον, το Λογιστήριο του Υπουργείου Οικονομικών θα υποβάλλει στο ΤΔΔΠ την κατάσταση που προβλέπεται στην εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών με αρ. 1311 ημερ. 4.5.2006 (παρ 3(3) του Παρ. Β' Μέρος ΙΙ - Γενικές Διατάξεις).

(γ) Για την καταβολή του πρόσθετου κόστους αεροπορικού εισιτηρίου επιχειρηματικής θέσης σε μη δικαιούχα άτομα όπου αυτό είναι αναπόφευκτο λόγω μη ύπαρξης οικονομικής θέσης, θα πρέπει να προσκομίζεται βεβαίωση από το τουριστικό γραφείο για το γεγονός αυτό.

Στη απαντητική επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών αναφέρεται ότι έχουν ενημερωθεί σχετικά οι λειτουργοί του Υπουργείου και τέτοιες περιπτώσεις δεν φαίνεται να παρουσιάζονται πλέον. Στις σπάνιες περιπτώσεις όπου αυτό θα προκύπτει, θα προσκομίζεται σχετική βεβαίωση από τον ταξιδιωτικό πράκτορα. Επιπρόσθετα θα εξεταστεί, σε συνεργασία με το Γενικό Λογιστήριο, εάν ήταν δόκιμη η απαλοιφή της αναφοράς «ότι δεν επιτρέπεται η χρήση ή αναβάθμιση σε επιχειρησιακή θέση, έστω και εάν δεν προκύπτει πρόσθετο κόστος» που υπήρχε σε παλαιότερη Εγκύκλιο του Γενικού Λογιστηρίου που έχει σήμερα καταργηθεί (Εγκ. 1729/13.06.2014)

(δ) Έγινε εισήγηση όπως διευκρινιστεί με εγκύκλιο, μετά από συνεννόηση με το Γενικό Λογιστήριο και το ΤΔΔΠ, κατά πόσο η αναφορά στην εγκύκλιο του Γενικού Λογιστηρίου αρ. 1766, ημερ. 15.6.2017, ότι μπορούν να πραγματοποιούνται ταξίδια σε επιχειρηματική θέση στην περίπτωση που το κόστος καλύπτεται από θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλους οργανισμούς, περιλαμβάνει τόσο την περίπτωση που τα εισιτήρια πληρώνονται απ' ευθείας από τα πιο πάνω όργανα και οργανισμούς όσο και την περίπτωση ανάκτησης του κόστους όταν τα πιο πάνω όργανα και οργανισμοί δηλώσουν γραπτώς ότι καλύπτουν το κόστος επιχειρηματικής θέσης.

Σε απαντητική επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών αναφέρεται ότι δεν χρειάζεται η κυκλοφορία νέας Εγκυκλίου και ότι η εν λόγω διευκρίνηση μπορεί να περιληφθεί σε μελλοντική Εγκύκλιο που θα αφορά και σε άλλα θέματα για το επίδομα συντήρησης. Αναφέρεται επίσης ότι το Γενικό Λογιστήριο και το ΤΔΔΠ ενημερώνουν τα λογιστήρια

που αποτείνονται κοντά τους ότι μπορούν να πραγματοποιούνται ταξίδια σε επιχειρηματική θέση και στις δύο περιπτώσεις όπου καλύπτεται το κόστος του αεροπορικού εισιτηρίου.

(ε) Για την καταβολή του επιδόματος διανυκτέρευσης πρέπει να προσκομίζονται τα αποδεικτικά στοιχεία που καθορίζονται στην εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών αρ. 1311, ημερ. 4.5.2006. Σε αντίθετη περίπτωση, θα πρέπει να καταβάλλεται μόνο το 30% του ανώτατου ορίου του επιδόματος διανυκτέρευσης.

Στην απαντητική επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών αναφέρεται ότι δεν καταβάλλεται επίδομα διανυκτέρευσης εν τη απουσία των απαραίτητων αποδεικτικών εγγράφων, ωστόσο όπως αναφέρεται πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εντόπισε συγκεκριμένη περίπτωση στην οποία δεν είχαν προσκομιστεί στο Λογιστήριο τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία.

15. Ανανέωση διαχείρισης της καφετερίας του Υπουργείου Οικονομικών (Αρ. Διαγ. 2014/04/Κ).

Σύμφωνα με τους Όρους Διαγωνισμού –«Αντικείμενο της Σύμβασης», για τη διαχείριση της πιο πάνω καφετερίας, η περίοδος εκμετάλλευσής της ήταν για τρία χρόνια με δικαίωμα ανανέωσης για ακόμα δύο, μονοετείς περιόδους.

Η αρχική συμφωνία ίσχυε από 1.9.2014 - 31.8.2017 και ακολούθως αυτή ανανεώθηκε για την περίοδο 1.9.2017 - 31.8.2018 και μετά για την περίοδο 1.9.2018 - 31.8.2019, με μηνιαίο ποσό τα €800 πλέον ΦΠΑ.

Διαπιστώθηκε ότι και στις δύο περιπτώσεις ανανέωσης ο ανάδοχος παραβίασε τους όρους 15 και 16 της σύμβασης, αφού δεν κατέβαλλε προκαταβολικά το μηνιαίο τέλος εκμετάλλευσής της καφετερίας (όρος 15), ούτε κατέβαλλε εντός επτά ημερών, από την ημέρα που του γνωστοποιείτο, το ποσό που όφειλε για την κατανάλωση του ηλεκτρικού ρεύματος της καφετερίας (όρος 16). Ως αποτέλεσμα, ο ανάδοχος όφειλε στις 31.8.2017 ενοίκια 7 μηνών, ύψους €6.664 και κατανάλωση ρεύματος ύψους €2.701,78 και στις 31.8.2018 ενοίκια 4 μηνών, ύψους €3.808 και κατανάλωση ρεύματος ύψους €2.472,33.

Σημειώνεται ότι το Υπουργείο Οικονομικών, με επιστολή του, ημερ. 18.5.2018, είχε ενημερώσει τον ανάδοχο ότι για να ανανεωθεί η σύμβαση για ακόμα ένα έτος, δηλαδή από 1.9.2018 μέχρι 31.8.2019, θα έπρεπε να καταβάλει μέχρι τις 29.5.2018 το ποσό των €7.616 που αφορούσε στα ενοίκια για τους μήνες Σεπτέμβριο 2017 μέχρι Απρίλιο 2018 και το ποσό των €874 για την κατανάλωση ρεύματος για τους μήνες Μάρτιο - Απρίλιο 2018.

Για να επιτευχθεί η ανανέωση της σύμβασης για την πιο πάνω περίοδο, ο ανάδοχος εξόφλησε μέχρι τις 16.6.2018 τα ενοίκια που εκκρεμούσαν μέχρι και τον Απρίλιο 2018 και το κόστος ηλεκτρικού ρεύματος μέχρι και τον Μάρτιο και το μεγαλύτερο μέρος για τον Απρίλιο 2018. Έκτοτε όμως, δεν είχε καταβάλει οποιοδήποτε άλλο ποσό, οπότε το Υπουργείο προχώρησε σε συμψηφισμό οφειλών του προς τον ανάδοχο προς πλήρη εξόφληση οφειλών του για κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος μέχρι και τον Ιούνιο 2018 και μερική εξόφληση για τον Ιούλιο 2018. Το Υπουργείο απέστειλε στον ανάδοχο επιστολή στις 10.9.2018 με διάφορες παρατηρήσεις σχετικά με τη διαχείριση της καφετερίας, προειδοποιώντας τον ότι αν δεν συμμορφωθεί πλήρως με τις συμβατικές του υποχρεώσεις μέχρι τις 25.9.2018, το Υπουργείο θα προχωρήσει στον τερματισμό της σύμβασης, αφού δώσει την προβλεπόμενη σχετική προειδοποίηση.

Σύσταση: Το Υπουργείο θα πρέπει να λάβει όλα τα μέτρα για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών.

Όπως πληροφορηθήκαμε με την επιστολή του Υπουργείου ημερ. 7.8.2019, ο Ανάδοχος όφειλε κατά την ημερομηνία αυτή μόνο το ποσό των €142,29 που αποτελεί μέρος της κατανάλωσης του ηλεκτρικού ρεύματος για τη μήνα Ιούνιο. Από 1.8.2019 τη διαχείριση της καφετερίας ανέλαβε νέος ανάδοχος.

16. Ανανέωση Ενοικιαστήριου εγγράφου με τη Συνεργατική Εταιρεία Δημοσίων Υπαλλήλων (ΣΟΤΑΔΥΚ).

Στις 2.5.2014, το Υπουργείο Οικονομικών είχε υπογράψει συμφωνία ενοικίασης με τη Συνεργατική Πιστωτική Εταιρεία ΣΟΤΑΔΥΚ, για δωμάτιο, το οποίο βρίσκεται στο ισόγειο του κτηρίου του Υπουργείου Οικονομικών και το οποίο θα λειτουργούσε ως υποκατάστημα της ΣΟΤΑΔΥΚ. Η ενοικίαση κάλυπτε τρία χρόνια, από 2.5.2014 - 1.5.2017, με δικαίωμα παράτασης για μια περίοδο τριών ετών. Τον Οκτώβριο του 2017 εγκρίθηκε από τον Γενικό Διευθυντή η ανανέωση της συμφωνίας για την περίοδο από 2.5.2017 - 1.5.2020 με το ίδιο ενοίκιο το οποίο ανέρχεται στα €2.872 + Φ.Π.Α. και είναι προπληρωτέο σε ίσες τριμηνιαίες δόσεις.

Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι οφείλονταν ενοίκια ύψους €854,67.

Δεδομένων των εξελίξεων στο Συνεργατικό Πιστωτικό Τομέα και της μεταφοράς των τραπεζικών εργασιών στην Ελληνική Τράπεζα, η Υπηρεσία μας ζήτησε πληροφόρηση (α) κατά πόσο έγινε νέα συμφωνία με την Ελληνική Τράπεζα και αν ναι, ποια περίοδο καλύπτει, (β) κατά πόσο καταβλήθηκαν όλα τα οφειλόμενα ενοίκια και (γ) κατά πόσο έχει εξοφληθεί το τιμολόγιο ύψους €5.169,73, το οποίο αφορά σε κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος για την περίοδο 1.1.2011 – 31.12.2017. Επίσης ζητήθηκε πληροφόρηση κατά πόσο το Υπουργείο τιμολογεί τους ενοικιαστές ως η πρόνοια αρ. 1(iv) της συμφωνία και για άλλα κοινόχρηστα έξοδα, όπως για παράδειγμα, για καθαριότητα.

Το Υπουργείο Οικονομικών μας πληροφόρησε ότι, με βάση πληροφόρηση που λήφθηκε από την Κυπριακή Εταιρεία Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων (ΚΕΔΙΠΕΣ), τα ενοίκια για το υποκατάστημα στο ισόγειο του Υπουργείου καταβλήθηκαν για την περίοδο μέχρι 1.5.2019. Το Υπουργείο δεν τιμολόγησε την ΚΕΔΙΠΕΣ για την περίοδο μετά την 1.5.2019. Το ενοίκιο θα έπρεπε με βάση τη συμφωνία να προπληρωθεί.

Επισημαίνεται ότι το Υπουργείο θα έπρεπε να διέθετε την πιο πάνω πληροφόρηση και όχι να την εξασφαλίσει από την ΚΕΔΙΠΕΣ.

Επιπρόσθετα, το Υπουργείο μάς πληροφόρησε τα ακόλουθα:

(α) Ανεξάρτητα του γεγονότος ότι την διαχείριση πλέον του καταστήματος την έχει η Ελληνική Τράπεζα, την υποχρέωση καταβολής των ενοικίων την έχει η ΚΕΔΙΠΕΣ την οποία αποζημιώνει ανάλογα η Ελληνική Τράπεζα. Η Ελληνική Τράπεζα εκδήλωσε ενδιαφέρον για απευθείας ενοικίαση του καταστήματος. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών θα πρέπει πρώτα μέσω του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας να προσδιορίσει το αγοραίο ενοίκιο του καταστήματος και ακολούθως να προβεί σε διαπραγματεύσεις με την Ελληνική Τράπεζα για την ενοικίαση του.

(β) Το τιμολόγιο ύψους €5.169,73 έχει εξοφληθεί από την ΚΕΔΙΠΕΣ και το Υπουργείο τιμολογεί τους ενοικιαστές για τα διάφορα κοινόχρηστα έξοδα.

17. ΟΠΑΠ Κύπρου Λτδ.

(α) Γενικά. Τα παιχνίδια της ΟΠΑΠ Α.Ε. παρέχονται στην Κύπρο από πολύ παλιά, βάσει Διακρατικής Συμφωνίας Κύπρου – Ελλάδας η οποία αναθεωρήθηκε το 2003 και κυρώθηκε από τον Νόμο 34(III) του 2003.

Οι εισπράξεις της Κυπριακής Δημοκρατίας από τον ΟΠΑΠ Κύπρου Λτδ (ΟΠΑΠ) για το έτος 2017 ανήλθαν σε €14,6 εκ. σε σύγκριση με €12,8 εκ. το 2016.

Όπως πληροφορηθήκαμε από τον Προϊστάμενο του Κρατικού Λαχείου, από το 2003 μέχρι το 2014 η ΚΔ εισέπραξε ποσοστό 7,6% επί του κύκλου εργασιών του ΟΠΑΠ, που ισοδυναμεί, κατά μέσο όρο, με ποσοστό 20% επί του μεικτού του κέρδους. Τα τελευταία χρόνια παρόλο ότι ο κύκλος εργασιών του ΟΠΑΠ αυξήθηκε σημαντικά λόγω του παιχνιδιού ΚΙΝΟ, οι εισπράξεις της ΚΔ παρέμειναν καθηλωμένες με αποτέλεσμα τα πιο πάνω ποσοστά να μειωθούν. Συγκεκριμένα, για το 2017 τα έσοδα της ΚΔ ως ποσοστό επί του κύκλου εργασιών του ΟΠΑΠ ανήλθαν στο 6% και σε 17,8 % επί του μεικτού κέρδους.

Επισημάνθηκε από το 2014 σε σειρά επιστολών και Εκθέσεων μας, ότι το διαχρονικά χαμηλό ποσοστό απόδοσης οφείλεται κυρίως στις ετεροβαρείς πρόνοιες της διακρατικής συμφωνίας αλλά και στον λανθασμένο τρόπο ερμηνείας της διακρατικής συμφωνίας, σύμφωνα με τον οποίο η ΚΔ εισπράττει ανά τρίμηνο τα καθαρά έσοδα της ΟΠΑΠ, μετά την αφαίρεση ορισμένων «θεωρητικών εξόδων» και «θεωρητικά διανεμηθέντων κερδών» στους τυχερούς, τα οποία έχει παρατηρηθεί ότι δεικνύονται ως μεγαλύτερα των πραγματικών εξόδων της εταιρείας και τα οποία (πραγματικά έξοδα) θα έπρεπε κανονικά να είχαν ληφθεί υπόψη.

Όπως αναφέρουμε στην Ειδική Έκθεση της Υπηρεσίας μας αρ. ΥΟ/01/2018 για τον έλεγχο του 2016, αλλά και στις προηγούμενες τρεις Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, τον Νοέμβριο του 2013 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε επίσημη διαδικασία παράβασης εναντίον της ΚΔ που αφορούσε πρόνοιες του περί Στοιχημάτων Νόμου του 2012 (Ν.106(I)/2012) οι οποίες κρίθηκαν ασύμβατες με το άρθρο 56 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), καθώς και για καταγγελία για προτιμησησική μεταχείριση του ΟΠΑΠ και εξαίρεσή της από το πεδίο εφαρμογής του περί Στοιχημάτων Νόμου.

Ως εκ τούτου, η ΚΔ με επιστολή της προς την Ελληνική Δημοκρατία, η οποία στάλθηκε με Ρηματική Διακοίνωση ημερ. 26.5.2014, κατήγγειλε τη διακρατική συμφωνία στα πλαίσια του επανασχεδιασμού της πολιτικής της Κυβέρνησης στον τομέα των στοιχημάτων, ενημερώνοντας σχετικά την ΕΕπ.

Η ισχύς της καταγγελίας, σύμφωνα με το άρθρο 9 της διακρατικής συμφωνίας, άρχεται ένα έτος μετά τη λήψη της καταγγελίας, δηλαδή θα άρχιζε στις 26.5.2015.

Στις 27.8.2014, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως, μετά τη λήξη της διακρατικής συμφωνίας, τα συγκεκριμένα παιχνίδια υπαχθούν σε καθεστώς σύναψης σύμβασης/συμφωνίας με ένα ή με περιορισμένο αριθμό παρόχων και εξουσιοδότησε τον Υπουργό Οικονομικών να προχωρήσει σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες για υλοποίησή της.

Λόγω της καθυστέρησης στην ψήφιση της απαραίτητης νομοθεσίας, πριν τη λήξη της διακρατικής συμφωνίας, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε, στις 15.4.2015 την ανάκληση της καταγγελίας της Συμφωνίας για ένα μεταβατικό στάδιο και τη σύσταση Τριμελούς Επιτροπής Ελέγχου (ΤΕΕ), της οποίας η λειτουργία να βασίζεται κατ'

αναλογία στην αντίστοιχη Επιτροπή στην Ελληνική Δημοκρατία, και ενημερώθηκε σχετικά η ΕΕΤ.

Πριν τη λήψη της πιο πάνω Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η μεταβατική αυτή περίοδος, μέχρι την επιλογή του νέου παρόχου, δεν θα έπρεπε να υπερβαίνει τους 12 μήνες και ότι η ΚΔ θα έπρεπε να διαπραγματευτεί αμέσως με τον ΟΠΑΠ τους οικονομικούς όρους που θα ισχύσουν κατά το μεταβατικό αυτό στάδιο, με στόχο την ουσιαστική βελτίωση των ετεροβαρών για την ΚΔ υφιστάμενων όρων και τη διασφάλιση, στον μέγιστο δυνατό βαθμό, των συμφερόντων της, με ισχύ από 30.4.2015, όπως εισηγήθηκε ο ίδιος ο ΟΠΑΠ στη συνεδρίαση της Τεχνικής Επιτροπής, ημερ. 3.4.2015. Με τις συστάσεις μας συμφώνησε και ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας.

Το Υπουργείο Οικονομικών δεν υιοθέτησε τις συστάσεις της Υπηρεσίας μας και συνεπώς συνεχίζεται μέχρι σήμερα η εφαρμογή της ετεροβαρούς διακρατικής συμφωνίας, εφόσον ο περί Ορισμένων Τυχρών Παιγνιδιών Νόμος του 2018 (Ν. 52(Ι)/2018) ψηφίστηκε με μεγάλη καθυστέρηση τον Ιούνιο του 2018 και δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 13.6.2018. Επίσης, παρόλο που δρομολογήθηκαν οι διαδικασίες για την επιλογή του κατάλληλου παρόχου, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου, εντούτοις μέχρι σήμερα δεν έχει συναφθεί σχετική σύμβαση. Σημειώνεται ότι ο Ν. 52(Ι)/2018 αποτελεί τεχνικό κανόνα και προβλέπει τη χορήγηση αποκλειστικού δικαιώματος διεξαγωγής ορισμένων τυχρών παιγνιδιών σε ένα πάροχο με σύναψη σύμβασης με το Κράτος υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις. Για την επιλογή του παρόχου και σύμφωνα με το άρθρο 4 του εν λόγω Νόμου, το Υπουργικό Συμβούλιο, στις 5.9.2018, με την Απόφασή του αρ. 85.658, εξουσιοδότησε τη Συντονιστική Επιτροπή που καθορίζεται στον Νόμο για διαχείριση της διαδικασίας σύναψης σύμβασης. Σύμφωνα με τον Νόμο, πρωτίτως αξιολογείται ο υφιστάμενος πάροχος και σε περίπτωση που δεν κριθεί κατάλληλος, τότε ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπει ο Νόμος για εξεύρεση άλλου κατάλληλου παρόχου.

Η Υπηρεσία μας ζήτησε ενημέρωση από το Υπουργείο για τις εξελίξεις αναφορικά με τη σύναψη νέας σύμβασης.

Στην απαντητική του επιστολή το Υπουργείο Οικονομικών μάς ενημέρωσε ότι η Συντονιστική Επιτροπή, αφού εξασφάλισε τη γραπτή συγκατάθεση του υφιστάμενου παρόχου, δηλαδή του ΟΠΑΠ Κύπρου Λτδ, για διεξαγωγή έρευνας δέουσας επιμέλειας, ώστε να διαπιστωθεί η καταλληλότητά του για να του χορηγηθεί άδεια για την αποκλειστική παροχή των ορισμένων παιγνιδιών, καθώς και την αποδέσμευση των απαιτούμενων πιστώσεων, προκήρυξε στις 14.12.2018 ανοικτό διαγωνισμό για την αγορά των σχετικών υπηρεσιών από εμπειρογνώμονες. Η κατακύρωση του διαγωνισμού ολοκληρώθηκε τον Μάιο του 2019 και η διάρκεια εκτέλεσης του αντικειμένου της Σύμβασης είναι 4 μήνες. Συνεπώς, η έρευνα δέουσας επιμέλειας αναμενόταν να παραδοθεί στη Συντονιστική Επιτροπή μέχρι τις 9 Σεπτεμβρίου. Ωστόσο, πληροφορηθήκαμε, μετά τη λήψη της απαντητικής επιστολής του Υπουργείου, ότι ο ανάδοχος ζήτησε παράταση 3 εβδομάδων, για το οποίο η Συντονιστική Επιτροπή υπέβαλε σχετικό αίτημα στην Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων. Εφόσον, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της έρευνας, ο ΟΠΑΠ κριθεί κατάλληλος από τη Συντονιστική Επιτροπή, τότε θα υποβληθεί σχετική εισήγηση στον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος θα υποβάλει σχετική πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο. Σε περίπτωση που ο ΟΠΑΠ κριθεί ακατάλληλος, η Συντονιστική Επιτροπή θα διεξάγει έρευνα δέουσας επιμέλειας σε μέχρι πέντε ενδιαφερόμενα πρόσωπα, ώστε να υποβάλει σχετική εισήγηση στον Υπουργό

Οικονομικών για το ποιον θεωρεί ως τον πλέον κατάλληλο για χορήγηση της άδειας κατά αποκλειστικότητα. Ακολούθως, ο Υπουργός Οικονομικών θα υποβάλει το όνομα του υποψήφιου παρόχου στο Υπουργικό Συμβούλιο προς επιθεώρηση. Στη συνέχεια, θα ακολουθήσουν τα υπόλοιπα στάδια της διαδικασίας σύναψης νέας σύμβασης, δηλαδή η έγκριση Κωδικών Πρακτικής, βάσει των οποίων θα παρέχονται τα ορισμένα τυχερά παιχνίδια, η ετοιμασία σύμβασης και διαπραγμάτευσής της με τον ΟΠΑΠ, η υποβολή του συμφωνημένου προσχεδίου σύμβασης στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, η υπογραφή της νέας Σύμβασης και η κατάργηση της υφιστάμενης Διακρατικής Συμφωνίας.

(β) Ερμηνεία της Διακρατικής Συμφωνίας. Η συνεχιζόμενη για πέντε και πλέον χρόνια (μετά την επιστολή μας στις 27.5.2014) εφαρμογή της διακρατικής συμφωνίας (α) χωρίς αναζήτηση νομικής γνωμάτευσης από το Υπουργείο Οικονομικών ως προς την ερμηνεία των όρων της ή/και (β) χωρίς τη βελτίωσή της κατά τη μεταβατική περίοδο μετά τις 26.5.2015, που κανονικά θα έληγε μετά την αρχική καταγγελία της, όπως είχαμε εισηγηθεί ή/και (γ) χωρίς την έγκαιρη ετοιμασία και ψήφιση νέου νομοσχεδίου, ώστε η αδειοδότηση του επιλεγέντος παρόχου να γίνει στη βάση όρων που θα διασφαλίζουν τα συμφέροντα της ΚΔ με υψηλότερα ποσοστά απόδοσης, οδηγεί σε συνεχιζόμενη απώλεια δημοσίου χρήματος της τάξης του €1 εκ. τουλάχιστον κάθε μήνα που παρέρχεται. Η Υπηρεσία μας, με επιστολές της επεξήγησε επανειλημμένα τις θέσεις της, αναφορικά με το ότι η Διακρατική Συμφωνία, μετά το ΚΙΝΟ, κατέστη ετεροβαρής σε βάρος της ΚΔ και πως ενδεχομένως οι όροι της να μην ερμηνεύονται ορθά. Ως εκ τούτου, η Υπηρεσία μας στις 26.7.2017 αποτάθηκε στον Γενικό Εισαγγελέα (εφόσον δεν έπραξε τούτο ο Υπουργός Οικονομικών) για να γνωματεύσει σχετικά. Ο Γενικός Εισαγγελέας γνωμάτευσε στις 24.10.2017 ότι η Συμφωνία δεν ερμηνεύεται ορθά και ότι θα έπρεπε από τα ακαθάριστα έσοδα του ΟΠΑΠ να αφαιρούνται τα πραγματικά και όχι τα θεωρητικά κέρδη και πως έπρεπε να αφαιρούνται τα πραγματικά έξοδα λειτουργίας και όχι τα ποσά που προκύπτουν από τα ποσοστά επί του κύκλου εργασιών που καθορίζονται στη Συμφωνία.

Ενόψει της γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα, η Γενική Λογίστρια ανακοίνωσε στις 27.10.2017 ότι θα υποβληθούν όλα τα δεδομένα στον Γενικό Εισαγγελέα για τη συμβουλή του για τα επόμενα βήματα.

Στις 15.11.2017, ο Υπουργός Οικονομικών αποτάθηκε στον Γενικό Εισαγγελέα, φέροντας σε γνώση του στοιχεία και πληροφορίες, ζητώντας του εκ νέου γνωμάτευση για την ερμηνεία της Διακρατικής Συμφωνίας. Η γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα εκδόθηκε στις 5.12.2017 και σε αυτήν αναφέρει ότι συνεχίζει να πιστεύει ότι και με όποια νέα στοιχεία υποβλήθηκαν και λήφθηκαν υπόψιν, η γνωμάτευσή του, που είχε δοθεί στις 24.10.2017, δεν επηρεάζεται και η άποψη που είχε εκφράσει παραμένει η ίδια.

Αναφορικά με την αναζήτηση συμβουλής από τον Γενικό Εισαγγελέα για τα επόμενα βήματα, στην ίδια επιστολή του ο Γενικός Εισαγγελέας αναφέρει ότι το θέμα αυτό επαφίεται στην πολιτική βούληση του Υπουργού Οικονομικών. Ο Υπουργός Οικονομικών, με την επιστολή του, ημερ. 20.12.2017, κάλεσε τον Γενικό Εισαγγελέα να προχωρήσει εκ μέρους της Κυπριακής Δημοκρατίας στη λήψη μέτρων για ανάκτηση των απολεσθέντων ποσών, σε περίπτωση που θεωρεί ότι αυτό είναι νομικά εφικτό.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι στις 7.10.2003 ο τότε Γενικός Λογιστής είχε ενημερώσει γραπτώς τον ΟΠΑΠ για τον τρόπο εφαρμογής της Διακρατικής Συμφωνίας, η οποία είχε κυρωθεί σε Νόμο στις 25.7.2003. Επιπρόσθετα, μας πληροφόρησε ότι το Γενικό Λογιστήριο, ως η Αρμόδια Αρχή, είχε κατ' επανάληψη επιβεβαιώσει την ορθότητα των ποσών που αποδίδονται στο κράτος και ότι μετά τη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα, θεωρεί δεδομένο ότι το Γενικό Λογιστήριο θα ενεργήσει ανάλογα.

Το Γενικό Λογιστήριο, με επιστολή, του ημερ. 23.1.2018, πληροφόρησε την Υπηρεσία μας για τα προκαταρκτικά στοιχεία σχετικά με τις απαιτήσεις του κράτους από τον ΟΠΑΠ. Η εν λόγω επιστολή κοινοποιήθηκε και στον Γενικό Εισαγγελέα. Εφόσον ακόμη δεν έχει οριστικοποιηθεί το ποσό για το οποίο θα υποβληθεί απαίτηση εκ μέρους της Δημοκρατίας για ανάκτηση από τον ΟΠΑΠ, δεν δημοσιοποιούμε σε αυτό το στάδιο τους υπολογισμούς του Γενικού Λογιστηρίου, αλλά καταγράφουμε ότι πρόκειται για πολύ μεγάλο ποσό, που υπερβαίνει σημαντικά τα €50 εκ. που αρχικά υπολογίζονταν.

Ζητήσαμε από το Υπουργείο ενημέρωση για τις εξελίξεις, ως προς την ανάκτηση των απολεσθέντων ποσών. Όπως μας πληροφόρησε, το Υπουργείο δεν έχει οποιαδήποτε περαιτέρω ενημέρωση για το θέμα.

18. Συνεργατικός Πιστωτικός Τομέας.

Για τον Συνεργατικό Πιστωτικό Τομέα έγινε εκτενής αναφορά στην Ειδική Έκθεση της Υπηρεσίας μας αρ. ΥΟ/01/2018. Όσον αφορά στις μετέπειτα εξελίξεις, αναφορά θα γίνει είτε σε επόμενη Ειδική Έκθεση της Υπηρεσίας μας για τον έλεγχο του Υπουργείου Οικονομικών για το 2018, είτε σε ξεχωριστή Ειδική Έκθεση.

19. Οικονομικός έλεγχος συναλλαγών για το έτος 2017.

Από τον οικονομικό έλεγχο δείγματος 45 εγγράφων δαπανών της Διοίκησης του Υπουργείου Οικονομικών για το έτος 2017, που αφορούν κυρίως σε παραχώρηση χορηγίας, παρατηρήθηκε ότι σε ποσοστό 77,6%, το μέρος Α «Σύσταση Πληρωμής» της σχετικής σφραγίδας, που τοποθετείται στα τιμολόγια/παραστατικά πληρωμής, δεν ήταν υπογραμμένο, αλλά υπήρχε υπογραφή μόνο στο μέρος Β «Εξουσιοδότηση Πληρωμής». Η εξήγηση που μας δόθηκε ήταν ότι ο Αρμόδιος Λειτουργός και Ελέγχων Λειτουργός ήταν το ίδιο άτομο, συνεπώς κρίθηκε ικανοποιητικό το ότι υπογράφει μόνο στο Μέρος Β.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την εγκύκλιο του Γενικού Λογιστηρίου αρ. 1730, ημερ. 20.8.2014 «Παρόλο που θα πρέπει να αποφεύγεται καθώς είναι ενάντια στις βέλτιστες πρακτικές, σε εξαιρετικές περιπτώσεις ο Ελέγχων Λειτουργός δύναται να ορίζει ως εκπρόσωπό του υπάλληλο που εκτελεί και καθήκοντα Αρμόδιου Λειτουργού».

Σύσταση: Έγινε σύσταση όπως ληφθούν μέτρα, ώστε οι περιπτώσεις όπου ο Αρμόδιος Λειτουργός εκτελεί και καθήκοντα Ελέγχοντα Λειτουργού περιοριστούν στο ελάχιστο και όπως στις περιπτώσεις αυτές υπογράφεται και το μέρος Α «Σύσταση Πληρωμής» και το μέρος Β «Εξουσιοδότηση Πληρωμής» της σχετικής σφραγίδας, προς επιβεβαίωση ότι διενεργήθηκε ο απαιτούμενος έλεγχος πριν την πληρωμή.

Όπως πληροφορηθήκαμε από το Υπουργείο Οικονομικών, η σύσταση θα υλοποιηθεί σύντομα.